

INSEBATNI ODDELEK LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ST. 3 TELEFON 38-32, 38-33 POŠTNI ČEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ST. 11.739 OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTESLOVENEIJE

Veliki uspehi naše mladine v obnovi

Mladina naših narodov, ki se je junaško borila v narodno osvobodilni vojni proti fašističnim okupatorjem in njihovim domačim pomagačem, je takoj po osvoboditvi Jugoslavije z istim poletom nadaljevala z borbo in delom na gospodarskem oporilu za čim hitrejšo in uspešnejšo obnovo naše porušene in opustošene domovine. Kakor so bili veliki uspehi naše mladine v borbi, tako so veliki tudi uspehi, ki jih je dosegla v kratkem času po osvoboditvi v obnovi.

Takoj po kapitulaciji Nemčije že maja 1945. leta je mladina iz vseh krajev Jugoslavije sodelovala v prvih vrstah pri obnovi in izgradnji. Na železniški progi Zagreb—Beograd je delala maja 1945. 6500 mladincev in mladink iz Slavonije. Mladina Hrvatskega Primorja in Gorskega Kotarja je popravljala progo Zagreb—Sušak. Mladina Bosne in Hercegovine je sodelovala pri popraviljanju proge Brod—Sarajevo—Mostar ter pri popraviljanju cest in tako pripomogla, da je bilo mogoče pasivne kraje Bosne, Hercegovine in Črne gore oskrbeti z živil. Mladina iz Like se s svojim delom pripomogla k hitrejši izgradnji liške proge, s katero je Dalmacija povezana z ostalimi kraji Jugoslavije. Ze 1945. leta je delalo v Vojvodini na poljih 20 mladinskih delovnih brigad iz Srbije, Vojvodine, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Makedonije. Zavedna mladina Jugoslavije je do polovice 1945. napravila okrog 40 milijonov prostovoljnih delovnih ur.

Odgovarjajoč na nooletni poziv maršala Tita in v skladu z načeli, ki so bila postavljena na zasedanju tretjega plenuma USAOJ-a je naša mladina pričela delati še z večjim delovnim poletom. Od začetka 1946 do III. kongresa ljudske mladine Jugoslavije je napravila mladina 5.697.140 prostovoljnih osemurnih delovnih dni, zgradila je 1053 novih hiš, popravila je 5577 poškodovanih poslopij, 805 poškodovanih šol, očistila je 76.057 m³ ruševin, zgradila 203 km novih državnih cest, 778 km novih vaških poti, popravila je 2.054 km državnih in vaških poti in 284 km železniške proge;

zasadila je 9.576.459 raznih dreves, odprla 530 kulturnih domov in 1385 čitalnic, zbrala je 216.171 knjig za naše knjižnice, pridedila je 12.448 analfabetskih tečajev s skupnim številom 351.251 obiskovalcev, od katerih se je naučilo čitati in pisati 127.362.

Poleg teh sijajnih uspehov je naša mladina v Jugoslavski armadi napravila 1.485.776 delovnih dni pri izgradnji 95 železniških mostov in 20 cestnih mostov. Popravila je 2475 km železniških prog in cest, nasekala 424.043 m³ drv, očistila 500 ha minirane terena, popravila je 23.871 postelj, zgradila 1393 raznih poslopij in barak, popravila 1793 poslopij itd. V nabiralni akciji je mladina v armadi zbrala 9.062.954 kg železa, a za pomoč študentom je zbrala 24.793.000 din. Razen tega se je od junija 1945. leta naučilo čitati in pisati 44.019 borev.

Na III. kongresu ljudske mladine Jugoslavije je sprejela mladina nove obveznosti, ki jih bo izvršila v novem tekmovanju. Tako se bo delavska mladina po tovarnah in podjetjih borila za povečanje in povenitev proizvodnje, za utrjevanje državnega sektorja našega gospodarstva in za svojo strokovno izobrazbo. Srednješolska mladina bo skušala doseči čim boljše uspehe pri učenju. Razen tega bo med počitnicami delala na mladinski progi. Vaška mladina bo skupno z ostalimi organizacijami Ljudske fronte gradila ceste, šole, mladinske domove, čitalnice, hiše itd. Razen tega bo kmečka mladina sodelovala na kulturno prosvetnem polju, posebno še pri odpravljanju nepismenosti.

Kakor si naše vojaške zmage ne bi mogli predstavljati brez sodelovanja naše mladine, brez njene krvi, znojia in žrtev, tako si tudi naše obnove ne moremo predstavljati brez dela itošev mladih rok, ki danes preobrazujejo lice naše porušene domovine. Mladina je zmogala v borbi, mladina bo zmogala tudi v obnovi. Zato nam je garancija njena neomajna volja, ustvariti čim prej dobro in urejeno življenje sebi in svoji domovini, ki se zreali tudi že v njenih dosedanjih uspehih v obnovi in izgradnji.

Svečana otvoritev Mladinskega tedna

Beograd, 3. junija. Po vsej državi je bil večeraj na slovesen način odprt mladinski teden. V vseh prestolnicah federalnih republik in v vseh okrožnih mestih so bila prirejena slavnostna zborovanja, ki so se jih poleg mladine udeležili tudi predstavniki Jugoslovanske armade, Ljudske fronte, sindikatov, ženskih in drugih množičnih organizacij v dokaz, da se vse napredno ljudstvo zaveda velike vloge in naloge, ki jo ima mladina pri izgraditvi države in obnovi gospodarstva. Na vseh teh zborovanjih je prišla do izraza odločna volja

mladine, da nadaljuje delo, ki je bilo započeto v borbi za svobodo, da se zagotovi mirna in srečnejša bodočnost jugoslovanskih in vseh miroлюбnih demokratičnih narodov. Prav tako pa so zastopniki vseh slojev prebivalstva izrazili priznanje naši mladini za njen delovni polet in ji zagotovili vsestransko pomoč in podporo v njenem plemenitem prizadevanju, ker vidijo v tem najboljše razmetje in najboljši izraz povezanosti in resničnega bratstva vseh jugoslovanskih narodov.

Kongres je pokazal ogromno utvarjalno silo, ki se skriva v naši mladini, njeno zrelost, njen resnični patriotizem, izražen ne samo v plan- tečih resolucijah, temveč tudi v milijonih delovnih dni, ki so jih dali zato, da bi naša domovina bila čim prej zdrava od svojih ran in da bi Postalo življenje naših narodov čim preje veselo in srečno. Kongres je še bolj natančno predstavil pred našo mladino neumorno izpopolnjevanje, do tega znanja, ustvarjanje novih vsestransko izobraženih kadrov.

Nato je predsednik Čolaković poudaril delo mladinske organizacije pri vzgoji in na prosvetnem dvigu našega ljudstva in rekel:

»Naša mladina je mnogo napravila v pogledu odstranjevanja nepismenosti v Bosni in Hercegovini, posebno pa med žensko mladino. Vse to pa je melo z ozirom na veliki odstotek nepismenosti. V tem pogledu je potrebno razvijati še večjo aktivnost. Večkrat je to delo med vaško mladino posebno v oddaljenih krajih prvi korak v aktivizaciji mladine. Čim prej moramo preskrbeti za to, da se mladi, ki je naloga naše mladine. Na tem bi bilo potrebno postavljati težišče v vzgojnem delu med mladino.

Mladino bi rad opozoril še na neko, po mojem mišljenju zelo važno vprašanje. Med našo mladino je potrebno razvijati voljo za strokovno usposobljenost. Pred nami so velike naloge, katere lahko obvladajo samo tisti ljudje, ki so fizično in umsko kvalificirani za delo. Ze danes občutimo nedostatek tako enih, kakor drugih, to pa bomo čutili še ostreje, ko bomo prešli na dela večjega obsega v izgradnji težke industrije, elektrifikacije, motoriziranega poljedelstva, ki jih bomo kmalu pričeli. Naša mladina mora dati domovini ne samo inženirje in zdravnike, arhitekte in agronome, temveč tudi mehanike, elektromonterje, rudarje, kvalificirane gradbene delavce itd. Ustvariti moramo celo armado mladih kvalificiranih delavcev, ki bodo pomos našega delavskega razreda po svoji strokovni in po svoji politični zavesti. Takšno armado more in mora ustvariti naša mladina s pomočjo ljudske države.

Potujoči kino na mladinski progi
Brčko, 1. junija. Državnemu filmskem podjetju LR Hrvatske se moramo zahvaliti za pomoč, ki jo je nudilo s tem, da je poslalo projekcijski aparat, s pomočjo katerega bo mladina delovnih brigad od danes naprej lahko gledala filmske predstave. Za enkrat ima kinematograf na razpolago dva filma »Obnova Stalingrada« in »Nekoč je bila mladinka«.

POT NAŠE MLADINE JE BOGATA, SLAVNA IN POLNA USTVARJALNE SILE

Zagreb, 2. jun. Sinoči je v dvorani Delavskega doma pred velikim številom mladincev, mladink in Zagrebčanov sekretar mestnega odbora Ljudske mladine Hrvatske Ivo Cincič objavil, da se pričena mladinski teden.

Za njim je govoril minister za delo LR Hrvatske Karlo Mrazovič - Gaspar, ki so ga navzoči burno pozdravljali. V pričetku svojega govora se je dotaknil pomena III. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije, nato pa poudaril viogo mladine v veliki domovinski vojni naših narodov ter pri obnovi dežele. Med drugim je rekel:

»Ze v teku vojne je bila mladina prva ne samo na brežtevilih bojiščih vojne, ampak tudi na številnih in raznovrstnih delih v zaledju. Po dokončani osvoboditvi je sedaj mladina ponovno v prvih vrstah pri obnovi in izgradnji. Pot naše mladine je bogata, slavna in polna ustvarjalne sile. Njena preteklost v zadnjih letih, držno lahko rečemo, v ogromni meri pomeni izjeverano bodočnost naših narodov. Njeni današnji napori za obnovo in izgradnjo bodo pomagali pri dviganju naše porušene dežele iz ruševin in ploskanjem.

PATRIOTIZEM MLADINE SE IZRAŽA V MILIJONIH DELOVNIH DNI

Sarajevo, 2. junija. Predsednik vlade LR Bosne in Hercegovine Rodoljub Čolaković je dal ob priliki mladinskega tedna izjavo za tisk, v kateri je med ostalim rekel:

»Mladina Bosne in Hercegovine je že lansko leto prednjačila v prvotvoljnem delu za obnovo naše republike. Mi vemo, pod kako težkimi pogoji je delala, večkrat brez kakršnihkoli sredstev za delo, večkrat z golimi rokami. V predkongresnem tekmovanju je prekorčila vsa pričakovanja. Veličastna številka okrog 1 milijon 500.000 delovnih dni govori najbolj zgovorno o tem. Če pogledamo, kaj je mladina v tem času napravila, tedaj vidimo, da je bilo njeno delo v predkongresnem tekmovanju boljše organizirano. Ko bo enkrat naša mlada knjiga o podvigih naših ljudi

pri delu za obnovo naše domovine, tedaj bodo njene najbolj slavne strani govorile o podvigih naše divne mladine.

»III. kongres Ljudske mladine Jugoslavije predstavlja najbolj pomemben datum v razvoju našega mladinskega gibanja. Na njem je bila napravljena bilanca ene dobe njenega dela, v kateri je naša domovina prešla iz vojne stanja v mirodobo, lko so se pred naše narode postavljale nove naloge za obnovo in izgradnjo naše republike. Ta bilanca kaže, da je naša mladina pomnila te osnovne naloge in da je ves svoj mladinski žar in polet, svojo poštenost in junaštvo vložila v veliko delo obnove in izgradnje naše dežele. Ostala je sama sebi zvesta, in se je izkazala, da častno nosi ime Titove mladine.

Novo vlado na češkoslovaškem bo sestavil Gottwald

Para, 1. junija. Večraj je sprejel predsednik republike dr. Beneš predsednika Komunistične partije Gottwald, ki mu je sporočil sklep svoje Partije, da naj v duhu demokratičnih tradicij prevzame predsedstvo vlade. Predsednik Beneš je na to pristal in izjavil, da bo po formalni demisijski sedanje vlade poveril predsednik Komunistične partije Gottwaldu mandat za sestavo nove vlade.

Praga, 1. junija. Na današnji seji Centralnega komiteja Komunistične partije češkoslovaške je predsednik Komunistične partije in podpredsednik vlade Klement Gottwald poudaril značaj češkoslovaških volitev tako v pogledu zunanje kakor tudi notranje politike. Z mednarodnega gledišča je češkoslovaška dokazala svojo vdanost dosedanjji politiki. Volitve so prav tako dokazale, da je ogromna večina ljudstva za ljudsko demokracijo.

Kar se tiče notranje politike, je največji uspeh volitev v porazu onih sil, ki so poskušale ustaviti sedanji razvoj češkoslovaške. Izjavljene so nade vseh onih, ki so podpirali reakcijo.

Komunistična partija nima vzroka, da bi spremenila svojo politiko. Ostala bo pri politiki Ljudske fronte in politiki sestave vlade Ljudske fronte. Novi vladni program bo moral vsebovati naslednjih osem točk: dveletni gospodarski načrt, upravno reformo, davčno reformo, izvedbo narodne čistke, izvedbo naseljevanja v obmejnih oblasteh, regulacijo odnosov s Slovaško in sestavo glavnih načel nove ustave. V resoluciji, ki je bila sprejeta na seji CK, se zahteva, da mora Komunistična partija določiti predsednika nove vlade.

Sklepi KP Češkoslovaške

Praga, 1. junija. Centralni komite Komunistične partije češkoslovaške je na svoji seji, ki je bila 30. maja, soglasno sprejel sledeči odlok: »Centralni komite Komunistične partije češkoslovaške pooblašča predsedništvo Partije, da:

1. izkoristi svojo pravico na predsedstvo nove češkoslovaške vlade;
2. vodi pogajanja o sestavi njene vlade, njenem načrtu in razdelitvi resorov;

3. da vodi pogajanja o razdelitvi funkcij v ustavodajni narodni skupščini;

4. da predlaga kandidatske liste za deželne narodne odbore.

Socialisti bodo podpirali vlado Ljudske fronte

Praga, 1. junija. Glavni odbor socialdemokratske stranke se je sestel 30. maja pod predsedstvom Zdeneka Fierlingerja. Odbor je odobril doseždanjo politiko stranke in izrazil zaupanje predsedniku Fierlingerju in ministroma Lausmanu in Mayerju. V resoluciji glavnega odbora se poudarja, da bo Politika stranke še nadalje socialistična, pa tudi dosledno demokratična in da jo bodo vodili v interesu češkoslovaške republike. Socialdemokratska stranka bo še nadalje nudila pomoč vladji Ljudske fronte ter tako nosila odgovornost, ki je s tem v zvezi.

Katoliška ljudska stranka za Ljudsko fronto

Praga, 2. junija. ČTK poroča, da je imel Izvršni odbor katoliške ljudske stranke, ki je dobila pri volitvah okrog 1.300.000 glasov in okoli 47 mest v narodni skupščini — večraj v Pragi sejo pod predsedstvom Jana Srameka, bivšega predsednika češkoslovaške vlade v izgnanstvu. Izvršni odbor je ponovno poudaril željo stranke, da ostane v Ljudski fronti in sodeluje pri sestavi ali reviziji delovnega programa Ljudske fronte. Podal so imenja stranke in zvezi z novo ustavo.

Prezident dr. Beneš je sprejel Toledana

Praga, 1. junija. Predsednik Češkoslovaške republike dr. Beneš je večraj sprejel predsednika zveze sindikalnih organizacij Južne Amerike V. centa Toledana. Zveza sindikalnih organizacij šteje sedaj okoli 5 milijonov članov.

Jugoslovanski novinarji se vračajo z obiska v ČSR

Bratislava 2. jun. ČTK poroča, da je večraj popoldne odpotovala iz Bratislave v Jugoslavijo delegacija jugoslovanskih novinarjev, ki je bila na desetdnevnem obisku v Češkoslovaški.

Z grožnjami in nasiljem skušajo prisiliti koroške Slovence, da se odrečejo svojim pravicam

Dunaj, 2. jun. Tass poroča: Reakcionarji na Koroškem, ki stalno škodujejo slovenskemu prebivalstvu, uporabljajo nov trik.

Kot je znano, so Slovenci na Koroškem oropani svojih pravic, da izrazijo svoje želje in zahteve preko lastnih ljudskih odborov, ker se slovenski demokratični organizaciji Osvobodilni fronti odrekata uradno priznanje. Zveza koroških partizanov, bivših članov in celo funkcionarjev Hitlerjeve stranke, »Komisije«, ki grozijo z odvzemanjem imovine in drugimi nasilnimi metodami, poizkušajo prisiliti prebivalstvo, da podpiše razne obveze, zlasti da bo opustilo »organizacije, ki so proti načelu nedeljivosti Koroške«.

Koroški nacisti so še vedno na starih mestih

Celovec, 3. junija. Organ Komunistične partije Avstrije za Koroško »Volkswille« piše, da sedijo še danes na okrajnem glavarstvu in pri orožništvu v Šmohuru bivši vodniki nacisti na svojih starih vplivnih mestih. List našteva med temi nacisti vodjo Hitlerjeve mladine Groblitscha, ilegalna nacistična Kandolfa in Huebinerja in druge. V okrajnem kmetijskem vodstvu sedita še vedno bivši nacistični vodja Appel in ilegalni nacist Kerschbauer. Pri orožništvu v Šmohuru ima glavno besedo bivši zloglasni orožniški inspektor Ertl ter orožniški narednik Iran, ki sta pred vojno izročala Slovence gestapu in pretepalala inozemske prisilne delavce.

Prebivalstvo vse Jugoslavije zahteva pravico za Trst in Julijsko krajino

Zagreb, 2. jun. Na številnih protestnih mitingih, ki se vršijo po vsej LR Hrvatski, ljudstvo najodločneje obsoja nepravilne predloge za razmejitev med Jugoslavijo in Italijo ter to svoje ogorčenje izraža v številnih brozjavkah, ki jih pošilja v znak protesta Svetu ministrov za zunanje zadeve.

nje zadeve v Parizu, v kateri zahteva ljudstvo Sejkovičev, da se Trst in Julijska krajina priključita k FLRJ.

Derventa, 2. jun. V Derventi se je vršila velika manifestacija za priključitev Istre in Julijske krajine s Trstom k FLRJ. Manifestiralo je okrog 5000 mož in žena iz mesta in vasi. Ob tej priliki je zlasti prišla do izraza antifašistična zavest prebivalcev Dervente, ki so pokazali svojo ljubezen do naše mučniške Istre, ki je dala toliko žrtev, da bi živel v okviru Jugoslavije.

Skopje, 2. jun. Po mestih in vaseh LR Makedonije se neprestano vršijo protestni mitingi proti predlogom strokovnjakov Britanije, Amerike in Francije glede vprašanja razmejitve

med Jugoslavijo in Italijo. Na teh mitingih prihaja do izraza solidarnost makedonskega naroda z borbenimi slovenskimi, hrvaškimi in italijanskimi antifašisti v Julijski krajini in Trstu. Ljudstvo Makedonije zahteva, da se ti kraji brezpogojno priključijo k FLRJ.

Nov napad fašistov na poslopje PNOO v Trstu

Trst, 1. junija. Tolpa neofašističnih študentov je večraj zopet obvelala zgradbo PNOO za Slovensko Primorje in Trst. Po manjšem napadu v teku popoldneva se je zbrala okrog 22. ure organizirana tolpa, ki je pričela metati kamenje v okna zgradbe. Kamenje je pobirala s kupa, ki stoji že dajl časa pred zgradbo, dasi ni na cestli nobenih del. Napadli so vpricho dveh policistov na jeepih in ko so se, kakor se je zdelo, že skoraj naveličali svojega početja, so se pripeljali na kamionu še štirje civilni policisti. Dogodek je opazoval tudi več zaveznikiških oficirjev in vojakov. Razbijanje in kričanje je bilo slišati dalec naokrog. Okrog 22.30 ure pa so organizirano odšli, prepevajoč »Va fuori ch'e l'ora« in »Nella patria de Rosetti no se parla che 'taliano«.

Nihče jih ni ustavljal, nihče »motele pri njihovem podvigu. Vedno več je takih izpadov proti ljudstvu in njegovim ustanovam. Kaj bo ZVU to še dolgo dopuščala?

EAM protestira proti nasilju nad Slovani v Makedoniji

Atene, 2. junija. Agencija France Presse poroča: Centralni komite EAM-a je protestiral pri Calderisu zaradi sodnih ukrepov, ki so jih podveljeli proti dubovniškom in oficirjem; ki so pristali. EAM-a. Prav tako je protestiral zaradi terorističnih ukrepov proti Slovanom v Makedoniji.

VARČUJTE Z DRŽAVNO, LJUDSKO IMOVINO!

Mihail I. Kalinin

Moskva, 3. junija. Centralni Komitet Vsevezne komunistične partije (boljševikov), Ministrski svet Sovjetske zveze in Prezidij Vrhovnega sovjeta Zveze sovjetskih socialističnih republik so izdali skupno objavo, da je danes 3. junija 1946 ob 10.05 po dolgi teški bolezni umrl MIHAIL IVANOVIC KALININ, dolgoletni predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta Zveze Sovjetskih socialističnih republik.

Maršal Tito položi venec v Leninovem mavzoleju

Moskva, 1. jun. Dopolnik Tanjuga poroča: Večraj je maršal Tito položil venec v Leninovem mavzoleju. Ob položitvi venca so bili navzoči minister za notranje zadeve Aleksander Ranković, minister za promet Todor Vujašinič, načelnik generalnega štaba generalajutant Koca Popović, predsednik vlade LR Srbije Blagoje Nešković, predsednik vlade LR Slovenije Boris Kidrič, veleposlanik Jugoslavije v ZSSR Vladimir Popović in člani jugoslovanske trgovinske delegacije z ministrom za trgovino zvezne vlade inž. Nikolo Petrovičem na čelu. Položitvi venca je prisostvoval tudi sovjetski veleposlanik v Jugoslaviji A. J. Lavrentjev.

Volitve v Franciji

Pariz, 3. junija. Pariški radio poroča: Na večrajših volitvah je bila volilna udeležba izredno velika in znaša nad 80%, dočim je znašala pri obokrajših volitvah samo 77%.

Do sedaj so znani volilni izidi za matično deželo s Korziko. Dobili so: Komunistična partija 5.149.000 glasov (320.000 več kot pri lanskih volitvah), socialisti 4.170.000 (330.000 manj), Zveza republikanske levice 1.919.000 (380.000 več), Ljudsko demokratsko gibanje (MRP) 5.499.000 (650.000 več) in stranka republikanske svobode 2.610.000 (39.000 več).

V odstotkih so dobili: Komunisti 27% (prej 25%), socialisti 21% (24%), ljudsko demokratsko gibanje (MRP) 28% (prej 26%), stranka republikanske svobode 4% (prej 9%).

Komunisti so v vseh večjih mestih in industrijskih središčih obdržali svoje glasove, napredovali pa so v mnogih krajih na podeželju, zlasti na konzervativnem francoskem zapadu. Socialisti so precej glasov izgubili, ljudsko demokratsko gibanje pa je povisalo število svojih glasov predvsem tam, kjer so ostale desničarske skupine umaknile svoje liste. Ponovno so izvoljeni vsi člani vlade.

Večraj izvoljena ustavodajna skupščina ima nalogo v sedmih mesecih popraviti načrt ustave, ki je bil pri referendumu 5. maja odklonjen.

Volitve v Italiji

Rim, 3. junija. Večraj so bile v vsej Italiji volitve v ustavodajno skupščino, istočasno pa glasovanje o monarhiji ali republiki. Pri teh volitvah so imele prvič volilno pravico tudi ženske. Volilna borba je bila dokaj nape-ta in je prišlo tudi večraj na sam dan volitev do številnih incidentov in spopadov med demokratičnimi in fašističnimi skupinami. Po splošnih vtisih so v mestih glasovali po večini za republiko, na podeželju pa se je večina prebivalstva zlasti v južni in srednji Italiji pod vplivom cerkve izjavila za monarhijo. Prvi uradni rezultati bodo objavljeni šele v sredo.

Rim, 3. junija. Kakor poroča ANS bodo pričeli šteti glasove volivcev v Italiji 3. junija popoldne. Uradni rezultati volitev, kakor izgleda, ne bodo objavljeni pred 7. junijem.

Proces proti Draži Mihajloviču in soobtožencem

Beograd, 3. junija. TANJUG je pooblaščen objaviti, da se bo 10. junija pričel v Beogradu proces proti skupini znanih sodelavcev z okupatorjem in vojnih zločincev. V skupini so: Draža Mihajlovič, dr. Stevan Moljevič, Mladen Zujović, dr. Živko Topalović, Djuro Vilović, Rade Radič, Slavoljub Branješević, Miloš Glišić, Slobodan Jovanović, dr. Božidar Purič, dr. Momčilo Ninčić, Peter Živković, Radoje Knežević, dr. Milan Garilović, Zivan Knežević, Konstantin Fotić, Dragi Jovanović, Tanasije Dinič, Velibor Jonić, Djuro Do-kić, Kosta Muišički, Bosko Pavlovič, dr. Lazar Marković in dr. Kosta Kumanudi.

Vsem obtoženim je bila že izročena obtožnica in so dobili branilce, o katerih so izjavili, da žele, da jih branijo, razen obtoženih, ki bodo sojeni v odsotnosti.

Zakon o vojaških vojnih invalidih

Uradni list FLRJ št. 44 z dne 31. maja 1946. objavlja zakon o vojaških vojnih invalidih, ki dobi veljavo osmi dan po tej objavi, t. j. 8. junija 1946.

Kdo je vojni invalid?

Vojaški vojni invalid je tisti državljani FLRJ, ki je pri opravljanju vojaške dolžnosti ali drugih dolžnosti za vojaške cilje ali cilje državne varnosti v vojni, zadobil rano, poškodbo, pohabo ali bolezen in se je zaradi tega njegova pridobitna sposobnost toliko zmanjšala, da ga po predpisih tega zakona spoznajo za invalida.

Vojaški vojni invalidi so tisti državljani FLRJ, ki jim je bila od 17. aprila 1941 pa do prenehanja sovravnosti v sestavi partizanskih odredov, narodno osvobodilne vojske, Jugoslovanske armade ali izven njihovega sestava zmanjšana pridobitna sposobnost zaradi dobljenih poškodb ali boleznih pri opravljanju dolžnosti za vojaške cilje, za cilje državne varnosti ali po nalozu vojaških oblasti, nadalje pa tudi tisti, ki so bili po koncu prejšnjih vojn spoznani za vojne invalide z odločbami pristojnih organov ali ki bodo spoznani za vojaške vojne invalide po predpisih tega zakona, in končno tisti, ki so v sestavi bivše jugoslovanske vojske med vojno s sovražnikom od 6. do 17. aprila 1941 ali pozneje kot vojni ujetniki v lahriših utrpele zmanjšanje svoje pridobitne sposobnosti.

Glede na odstotek pridobitne ne-sposobnosti se delijo na 10 skupin. Nesposobnost izpod 20 odstotkov se ne upošteva.

Kdo ima pravico do invalidnine?

Pravico do podpore in zaštite po tem zakonu imajo: 1. vojaški vojni invalidi, 2. rodbina oz. starši (oz. ded in babica) umrlega vojaškega vojnega invalida in 3. rodbina oz. starši (ded in babica) osebe, ki je padla, umrla ali je pogrešana v uvodoma navedenih okoliščinah.

Tuji državljani in njihove rodbine imajo pravico do podpore in zaštite po določbah tega zakona, če so se med vojno borili v vrstah naše vojske, če izpolnjujejo pogoje tega zakona in če od države, katere državljani so, ne prejema nobene pomoči ali zaštite zaradi invalidnosti.

Invalidskih pravic ne morejo imeti: 1. vojaške osebe, ki ubežijo k sovražniku, pobežejo iz vojske ali z vojaške dolžnosti; 2. osebe, ki se same poljubno ali poškodujejo zato, da bi se izognile vojaški dolžnosti; 3. osebe, ki so obsojene zaradi izdaje ali zato, ker so služile sovražniku in 4. osebe, ki so s sodbo sodišča obsojene zaradi sodelovanja na strani okupatorja in njegovih pomagačev proti partizanskim odredom, NOV in JA ali njenim zaveznikom. Prav tako nimajo pravice do državne podpore in zaštite po tem zakonu rodbine in starši takih oseb, kakor tudi ne člani rodbine, etarši, ded in babica oseb, ki so obsojeni zaradi takih dejanj.

Rodbina v smislu določb tega zakona sestavljajo zakonika žena, zakonik; in nezakoniki otroci in otroci, posejani pred invalidnostjo.

Invalidnina in doklade

Vojaškim vojnim invalidom pripada mesečna invalidnina, ki je sorazmerna odstotku pridobitne nesposobnosti. Stodstotnim invalidom pripada poleg invalidnine tudi doklada za nego in tujo pomoč v znesku invalidnine, če invalid ni v invalidskem domu ali v kaki drugi ustanovi, kjer ima nego in brezplačno oskrbo.

Polovico polne invalidnine prejema vojaški invalidi, ki so: 1. uslužbenci, nameščenci, delavci ali upokojenci državnih, združenih in drugih javnih in zasebnih ustanov, podjetij in organizacij; 2. ki imajo od opravljanja kakršnega koli pridobitnega dela ali sicer mesečne dohodke v znesku, ki ga določijo uredba; 3. ki so v invalidskih domovih, kolonijah, bolnicah ali drugih državnih ustanovah, dokler so v njih. Če je skupna vsota znižane invalidnine in mesečnih uživalčevih dohodkov manjša od polne invalidnine, se znižana invalidnina poveča za to razliko.

Invalidnina pripada tudi vdovam vojnih invalidov iz I. do vključno VII. skupine (t. j. 100 do 50 odstotna nesposobnost), če so dopolnile 40. leto starosti ali ga bodo dopolnile v petih letih po uveljavljanju tega zakona. Vdovam, ki niso dopolnile 40. leta, pripada invalidnina, če so pridobitno nesposobne ali če imajo otroke pod 17 let oz. pod 23 let, če se šolajo, ali če so otroci pridobitno popolnoma nesposobni.

Poleg invalidnine pripada vojaškim vojnim invalidom in njihovim vdovam iz I. do vključno VII. skupine še rodbinska doklada za otroke, to pa le tedaj, če prejema polno invalidnino. Invalidnina pripada tudi ok-okom, toda le tedaj, če invalidnina ne premea vdova. Starši po očetovi in materini strani umrlih vojaških vojnih invalidov od I. do vključno VII. skupine imajo pravico do invalidnine, če so pridobitno nesposobni in siromašni.

Dodelitev zemlje in kolonizacija
Vojaški invalidi in njihove rodbine imajo prvenstveno pravico do dodelitve zemlje kakor tudi do ostalih ugodnosti po predpisih zakona o agrarni reformi in kolonizaciji.

Zdravljenje

Vojaški vojni invalidi imajo pravico do dosmrtnega zdravljenja vseh ran, poškodb, pohab in boleznih na državne

stroške. Država podpira tudi zdravljenje siromašnih rodbin vojnih invalidov. Vojni invalidi imajo pravico do bivati brezplačno proteze, ortopedske čevlje in druge ortopedske pripomočke (vozičke, aparate, kilno pasove, berglje itd.), ki so primerni njihovi invalidnosti in poklicu. Natančne določbe bodo predpisane s posebnim pravilnikom.

Strokovna izobrazba

Država omogoči vojnim invalidom, da se brezplačno strokovno izobrazijo in izučijo za opravljanje svojih prejšnjih ali novih poklicev. V ta namen se ustanove posebne invalidske šole in strokovni tečaji. Dijaki, ki so vojni invalidi, imajo pri enakih pogojih prvenstveno pravico do podelitve državnih štipendij.

Zaposlitev

Vojaški vojni invalidi in druge osebe, ki so zasitene s tem zakonom, imajo prednost pri namestitvah uslužbencev, nameščencev in delavcev v državnih ustanovah in ustanovah javnopravnega značaja, če izpolnjujejo zahtevane pogoje.

Vsa državna, združna in zasebna podjetja morajo zaposliti vojne invalide in sicer do 10 odstotkov skupnega števila zaposlenega osebja. Te dolžnosti so lahko oproščena samo podjetja, ki zaradi svoje specialnosti ne morejo sprejemati vojnih invalidov brez škode za pravilno delo in življenjsko varnost. Podjetje, ki zavrne zaposlitev invalida, se kaznuje z globo do 20.000 din v korist invalidskega sklada. Kazen izreka v prvi stopnji okrajno sodišče.

Druge ugodnosti

Država pomaga vojnim invalidom pri njihovi gospodarski krepitvi. Invalidski prejemki so oproščeni vseh davkov. Listine, potrebne za pridobitev in uživanje pravic po tem zakonu, so oproščene vseh taks. Otroci vojaških vojnih invalidov so oproščeni vseh taks v zvezi s šolanjem v vseh državnih šolah. Prav tako so invalidi in njihove vdove oproščeni vseh taks za prvo ustanovitev in protokolizacijo samostojnih obratov. Pošiljatve protez, ortopedskih čevljev in drugih pripomočkov za invalide so oproščene vseh taks, davščin in trošarin.

Kadar potujejo vojaški vojni invalidi in druge osebe, ki so zasitene s tem zakonom, zato da pridobijo ali uporabijo pravice iz tega zakona, imajo pravico do brezplačne vožnje z vsemi prevoznimi sredstvi, ki jih uporablja država. Isto pravico imajo tudi spremljevalci 100 odstotnih vojnih invalidov. Kadar potujejo vojni invalidi po zasebnih opravkih, imajo pravico do voznih olajšav.

Invalidski domovi

Za dosmrtno ali začasno oskrbo vojaških vojnih invalidov se ustanove invalidski domovi. Take domove lahko ustanavljajo tudi društva vojnih invalidov. Podrobnejše določbe o tem bo izdal minister narodne obrambe.

Pogrebni stroški

Rodbini umrlega vojaškega vojnega invalida, ki sama oskrbi pogreb, oz. tistemu, ki ga dostojno pokoplje, pripada za pogrebne stroške dvomesečni znesek njegovih invalidskih prejemkov. Pogreb vojaškega vojnega invalida se opravi, kjer je to mogoče, po vojaških predpisih z vojaškimi častmi.

Trajanje in prenehanje invalidskih pravic

Invalidski prejemki in druge vrste zaštite trajajo: 1. vojaškemu vojnomu invalidu, vdovi, oz. staršem, dedu in babici do njihove smrti; 2. otrokom do dopolnjenega 17. odnosno do dopolnjenega 23. leta, če se šolajo; če pa so pridobitno popolnoma nesposobni, dokler traja ta nesposobnost.

Htere, mati in vdova vojaškega vojnega invalida izgubijo pravico do invalidnine, če se poročijo.

Vojni invalidi, ki je obsojen za kaznivo dejanje, izgubi invalidske pravice za čas trajanja kazni. Ostale osebe, ki so zasitene s tem zakonom, izgubijo zaradi obsodbe za nečastna dejanja invalidske pravice za vselej, če pa so obsojene za kazniva dejanja, ki niso nečastna, pa dokler traja kazen. Invalidske pravice izgubijo za vselej vojni invalidi in ostale osebe, zasitene s tem zakonom, če so obsojene zaradi izdaje, zaradi službe sovražniku ali zaradi sodelovanja z okupatorjem. Če so vojaški vojni invalidi oz. tisti, ki uživa invalidske pravice, obsojeni na kazen odvzema prostosti s prisilnim delom ali brez prisilnega dela, ali na kazen prisilnega dela brez odvzema prostosti, krajšo od 1 leta, prejema njegova rodbina, ki jo je vzdrževal, za ta čas polovico njegovih invalidskih prejemkov.

Osebe, ki izgubijo jugoslovansko državljanstvo, izgubijo vse pravice po tem zakonu.

Prenos pravice do invalidskih prejemkov na drugo osebo je pravno neveljavno.

Na invalidske prejemke se ne sme dovoliti izvršiti zaradi zavarovanja ali prisilnega izterjanja razen za zakonito preživnino do polovice invalidskih prejemkov in za terjatve države do ene tretjine invalidskih prejemkov.

Izvršne urede

Z uredbu FLRJ se predpišejo: 1. višina invalidnine vojaških vojnih invalidov, vdov in otrok; 2. višina rodbinske doklade za otroke; 3. višina in-

V četrtek popoldne ob 17. uri bo v Franciški dvorani govorila članica jugoslovanske delegacije Društva za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezo tov. Lidija Šentjurčeva z družini in ženi v Sovjetski zvezi.

Vabljeni vsi, posebno žene, žene iz tovarn, ustanov, iz vrst prosvetnih delavcev in študentke.

MESTNI ODBOR OF
MESTNI ODBOR APZ

Leto dni socialnega skrbstva

Pregled dela ministrstva za socialno politiko od osvoboditve do prve obletnice

Naloga socialne politike je, da odpravlja vsakovrstne oblike socialne bede. Socialna politika stare Jugoslavije pa je bila vse prej kot socialna. Zasilno odpravljanje ali bolje — skrivanje bista posameznih povzročiteljev socialnega zla kakor so to prakticirali reakcionarni režimi stare Jugoslavije, je težilo za tem, da duši odpor delovnega ljudstva ter utrjuje gospodarske in politične pozicije predstavnikov tedanjega krivičnega družbenega reda. Kdor pa hoče socialno zlo odpraviti, mora odstraniti njegove vzroke, to je krivični gospodarski in družbeni red, čigar naravna in nujna posledica je beda ljudskih množic.

V narodno osvobodilni borbi je prej izkoriščano delovno ljudstvo dozorelo in našlo svojo pot. Vzelo je politično oblast v svoje roke in si ustvarilo osnove in pota do novega gospodarskega in družbenega reda.

Tako je duh pridobitve osvobodilne borbe dal tudi socialni politiki novo vsebino. Naloge soc. politike ne rešujemo več na birokratski način, ampak pri njih sodeluje ljudstvo. Novi gospodarski red bo odpravil z ustvaritvijo drž. in zadr. sektorja poglavitne vzroke soc. bede za vselej in s tem zajamčil temelje bodoče občljudske blaginje. Danes v soc. politiki ne poznamo več miloščne, ampak samo iz obveznosti ljudskega občestva izvirajoče dolžnosti. Ne samo trenutno podpreti pomoči potrebne posameznike, ampak množicam neprestano in z vsemi sredstvi izboljševati življenjske pogoje in dvigati življenjsko raven, — to je smer nove soc. politike.

Razumljivo je, da je tako pojmovanje povečalo in poglobilo obseg vsega dela. Temu se je pridružilo še splošno poslabšanje gospodarskega stana in obubožanje delovnega ljudstva med vojno. Po osvoboditvi je bilo treba preskrbeti veliko število žrtev fašističnega terorja in še druge pomoči potrebne, ki nam jih je zapustil stari gospodarski red. Kako smo z izgradnjo funkcionalnega omrežja ustvarili ogrodje tega dela, nam pokaže

Organizacijski razvoj socialne politike

Zvezno ministrstvo soc. politike je skrbelo, da se delo v vseh naših republikah Jugoslavije izvaja po enotnih načelih. Ministrstva za soc. politiko v posameznih republikah pa so imela nalogo, da skrbje za to v območjih svoje pristojnosti po svojem upravnem aparatu v ministrstvu, pri okrožnih, okrajnih in krajevnih ljudskih odborih. Težišče dela se nahaja v kraju, kjer žive soc. pomoči potrebni in deležni ljudje.

Da bi vse delo potekalo čim uspešneje in po načrtu, se je Min. soc. politike izoblikovalo v 6 oddelkov, ki so prevzeli odgovarjajoče naloge. Splošni oddelk je prevzel vodstvo administrativnih, gospodarsko-financijskih in personalnih zadev. Oddelk za splošno skrbstvo je prevzel delo, ki se nanaša na ugotavljanje in izplačevanje podpor družinam padlih borcev, družinam vojakov, žrtvam fašističnega terorja, demobilizirancem in repatriirancem. Oddelk za ureditev delovnih razmer in socialnega zavarovanja je prevzel vodstvo poslov, ki se nanašajo na posredovanje dela, urejanje delovnih razmer in odnošajev, plač, mezd in soc. zavarovanja ter izseljenstva. Oddelk za zaščito mater, otrok in mladine je prevzel vodstvo soc. ustanov in organizacijo skrbstva za sirote in ostalo socialne zaštite potrebno mladini. Oddelk za invalide je obravnaval vprašanje podpor, preskrbe, nastanitve, zaposlitve in prešolanja ter izdelavo protez za invalide. Oddelk za repatriacijo je ob sodelovanju s Štabom za repatriacijo vodil in organiziral vračanje naših državljanzov iz inozemstva in iz južnih federalnih edinic.

Na prehodu iz lanskega v letošnje leto je bil sestav Min. soc. politike reorganiziran tako, da je šest oddelkov skrčilo na tri: obči oddelk, načrtni oddelk in oddelk za urejanje delovnih odnošajev ter soc. zavarovanja. Zadnji se je ob Min. soc. politike odcelil ter izoblikoval v samostojno Ministrstvo za delo. Istočasno se je Ministrstvo soc. politike preimenovalo v Min. soc. skrbstva.

Pri izvajanju in vodstvu dela se ministrstvo poslužuje odsekov za soc. skrbstvo pri okrožnih in okrajnih ljudskih odborih ter referentov za

validnine za starše, dede in babice in podrobnejši pogoji: 4. natančnejše določbe o strokovnem izobraževanju; 5. natančnejše določbe o gospodarski krepitvi in drugih ugodnostih, kakor tudi o voznih olajšavah; 6. določbe, katere osebe veljajo za siromašne v smislu tega zakona; 7. natančnejše določbe o pravicah rodbin in staršev v vojni padlih in pogrešanih oseb in 8. podrobnejše določbe o organizaciji, delu in sredstvih invalidskega sklada, ki ima nalogo, da zbira sredstva za podporo invalidov poleg sredstev, določenih z državnim proračunom. (Konec sledi.)

Zaščita stanovanjskih pravic

Ena izmed nalog Min. soc. politike je bilo tudi programsko vodstvo stanovanjske politike. Dajalo je iniciativno vsem faktorjem, ki so udeleženi pri delu za dvig stanovanjskega standarda delovnega ljudstva z gradnjo novih in prezidavo starih hiš, zlasti pa z upravnimi merami reguliranja stanovanjskih razmer, ki jih je proučilo z vrsto anket. Izšla je uredba o stanovanjih in uredba o začasni ureditvi najemnin, ki je s tem, da je maksimum najemnine določila na 60% predvoje najemnine, zagotovila delovnemu ljudstvu najemnine, ki odgovarjajo povprečni plačilni zmogljivosti. Tako je iniciativa Min. soc. politike mnogo pripomogla k odpravljanju stanovanjske bede z reguliranjem stanarine, s pobudo za zasedbo premalo zasedenih stanovanj, skratka z odpravljanjem vseh anomalij, ki jih je zapustil stari gospodarski red. Kljub jasni delovni perspektivi je bilo to delo težavno, ker je bilo treba računati s posebnimi interesi hišnih lastnikov, ki so bili in so deloma še vir stanovanjske krize.

Druga težava pa je izvirala iz pomankanja stanovanj, ki je posledica vojnega pustošenja, in iz povečanih povojnih potreb. Če upoštevamo, da je bilo med vojno pri nas uničenih nad 30 tisoč stanovanj in je ostalo okrog 150 tisoč ljudi brez strehe, vidimo, da je obravnava stanovanjske politike ena izmed osnovnih soc. političnih nalog. Stanovanje kot eden izmed osnovnih življenjskih pogojev ne sme biti predmet špekulacije; zato omejena uredba zasebnim lastnikom omejuje svobodo razpolaganja s stanovanjskimi in poslovnimi prostori; z njimi razpolagajo samo krajevni ali mestni ljudski odbori. Najemno pogodbo je mogoče odpraviti samo iz tehničnih in stvarno utemeljenih razlogov. Tako je najemnik zaščiten pred samovoljo lastnika. Razen najemnika pa je zaščiten tudi stanovanje samo kot tako z uredbu, ki preprečuje uporabo stanovanj v nestanovanjske svrhe, s čimer se preprečuje zmanjšanje celotne stanovanjske površine.

Prispevek k pobudi za zidavo novih stanovanjskih hiš je doprinesla tudi uredba o ugodnosti hišnih lastnikov pri obnovitvah in novih gradnjah in ki hišnega lastnika oprošča plačevanja davščine za dobo 10 let.

Program bodočega dela predvideva ustanavljanje stanovanjskih združenj, ki jih bodo organizirali iniciativni odbori in katerih naloga bo, da omogočijo zidanje domov na zadržni podlagi.

Tako prehaja stanovanjska politika iz prve faze zgolj administrativnega načina dela h konstruktivnemu delu za dviganje stanovanjskega standarda, to je h gradnjam.

Kompetence stanovanjske politike je po reorganizaciji ohranjeno po celovitosti prevzelo Min. za delo.

Socialna zaščita mater, otrok, in mladine

Skrb za vzgojo in soc. zaščito mladine je prevzela v novi Jugoslaviji država. V LR Sloveniji je 22.108 sirot, ki so izgubile enega ali oba roditelja; od teh je 896 polnih in 10.834 enostranskih sirot padlih borcev in žrtev fašističnega terorja.

Ena izmed prvih nalog socialno-politične službe po osvoboditvi je bilo načrtno ustanavljanje novih in obnavljanje že obstoječih zavodov za osirotele otroke-brezdonce, ki jim je bilo treba s kolektivno vzgojo nadomestiti rodni dom.

Za potrebe cele LR Slovenije vodi in vzdržuje otroške domove Min. soc. skrbstva; okrožja in okrajja pa za potrebe svojih teritorijev. Domovi pod neposredno upravo ministrstva (centralni) so namenjeni predvsem sirotam padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. To so domovi za otroke, starejše od treh let, ker domove za otroke do treh let vodi Min. za zdravje, sredstva pa prispeva soc. skrbstvo.

V LR Sloveniji so naslednji centralni domovi: en otroški (za predšolske otroke), trije mladinski (za šolsko mladino) in vacniški, tri okrovališča za otroke, dve vzgajališči, en dijaški dom. Okrožni domovi pa so naslednji: trije otroški, pet mladinskih, trije vajeniški, en prehodni, dva specialna in 29 dnevnih zavetišč. Centralni domovi se vzdržujejo izključno iz dotacij Ministrstva, okrožni in okrajni pa deloma iz dotacij, deloma pa iz lastnih sredstev.

Ministrstvo soc. skrbstva je izposlovalo pri Min. za trgovino in prekrstvo, da dobivajo matere in dojenčki nakazila za dodatno hrano.

Vzdrževanje in vzgoja otrok v zavodih odn. dompvih pa sta draga in zahtevata tudi mnogo strokovnih

moč. Ker pa se danes državna finančna sredstva morajo uporabljati prvenstveno za obnovno gospodarstvo je bilo treba najti tudi druge načine soc. zaštite, ki bi državni proračun razbremenili in k sodelovanju pritegnili ljudstvo. Tak obsejni način je kolonizacija otrok ali otroške naselbine. Kolonizacija se je pod vodstvom in po iniciativi Ministrstva soc. politike ob sodelovanju množičnih organizacij pričela sistematično izvajati. Danes je koloniziranih, to je zanesljivih družinam v rejo izročenih otrok v LR Sloveniji 4454. Všteti so tudi bosanski in primorski otroci. Kolonije se ustanavljajo v krajih z zadovoljivimi zdravstvenimi in prosvetnimi prilikami. Družina, ki otroka prejme v oskrbo, je dolžna za njega skrbeti v smislu sklenjene pogodbe in ga dobro vzgajati. Država prispeva dogovorjeni znesek, obleko, obutev, šolske potrebščine in zdravljenje. Otroci je pod stalnim nadzorstvom obiskovalk, ki svoje delo vrše po navodilih soc. skrbstvene službe.

Vprašanje kolonij se je v posebno nujni obliki pojavilo lanske jeseni, ko je LR Bosna in Hercegovina stala pred težko nalogo, kako čez zimo preživeti 120 tisoč vojnih sirot. Ker je vojna tamošnje kraje gospodarsko skoraj docela uničila, bi bili ti otroci izpostavljeni smrti od gladi in mroza. V Slovenijo je prispelo z 10. transporti 4332 otrok, za katere je prevzel skrb odbor za preskrbo otrok iz Bosne in Hercegovine pri Min. soc. politike in pri okrožnih ter okrajnih ljudskih odborih. Iz zbirnih baz v Mariboru in Kamniku je bilo 3850 otrok razporejenih po otroških kolonijah, 482 pa je bilo porazdeljenih po otroških domovih.

Ker je mnogo družin zaprosilo, da bi smele bosanske otroke stalno obdržati, bo Ministrstvo soc. skrbstva to vprašanje rešilo po dogovoru z VLR Bosne in Hercegovine. Vprašanje posvojitve pa bo rešeno šele takrat, ko bo izšel zakon o posvojitvi ki se sedaj pripravlja.

Nadalje je v načrtu kolonizacija večjega števila otrok padlih borcev iz Slov. Primorja. Prve skupine so že prispel: otroci so bili deloma kolonizirani, deloma nastanjeni v domovih. Za preskrbo sirot je ministrstvo pokrenilo akcijo pod geslom »Preskrbimo naše otroke«, ki se mesečno ponavlja in katero opravijo množične organizacije, zlasti APZ.

Zadnji čas je bil izveden zdravniški pregled koloniziranih otrok, zlasti bosanskih; pregled je ugotovil lepe zdravstvene uspehe. Ker uspešna soc. zaščita otrok zahteva tesno sodelovanje socialnega, prosvetnega in zdravstvenega resorja se po potrebi sestaja strokovni svet, sestavljen iz zastopnikov imenovanih resorjev. Obravnava vprašanja kompetenc za vzgojo moralno ogrožene mladine, otroških jasli in dnevnih zavetišč. Privedel je obširno anketo o zaščiti žene in matere ter o pravilni zaščiti družine.

Nadalje ima Ministrstvo soc. skrbstva iniciativno vodstvo pri ustanavljanju počitniških kolonij, ki imajo namen, zdravstveno ogroženo mladino okrepiti, zdravo pa utrditi in navajati na življenje v skupnosti. Počitniške kolonije so namenjene predvsem ljudsko-šolski, dijaški in vajeniški mladini iz mest, delavskih centrov ter knetski mladini iz porušeni krajev in pasivnih predelov. V lanskem letu so bile počitniške kolonije v Planici, Martuljku, Kranjski gori, Predvoru, na Bledu, v Bohinj, v Tacnu, v Ponikvah in v Portorožu. V kolonijah je bilo 3327 otrok. Dolžnost voditev in pomočnikov upravnikov so opravljali člani ZMS, RKS pa je prispeval večje količine hrane, obutve in sanitetnega materiala. Zdravstveni pregled, ki ga je opravila šolska poliklinika v Ljubljani, je ugotovila, da so otroci pridobili na teži od 1 do 8 kg.

Socialna zaščita dijaštva

Da se nadarjenim mladim ljudem iz vrst delovnega ljudstva omogoči študij na srednjih in visokih šolah, je skrb za soc. zaščito dijaške mladine prevzela dijaška podporna komisija sestavljena iz zastopnikov soc. skrbstvenih in prosvetnih organov ter zastopnikov ZMS. Ta komisija je sederalna, na sedežih okrožnih ljudskih odborov pa poslujejo okrožne komisije. V krajih, kjer so srednje šole, so ustanovljeni odbori profesorjev in dijakov, ki prošnje dostavljajo okrožnim komisijem. Dijaške podporne komisije zbirajo in podeljujejo sredstva za organizacijo šolskih kuhinj, internatov in pod. pr. dijakom. V LR Sloveniji je 32 dijaških domov z 2067 in 5 visokošolskih domov s 126 dijaki. Dijaških kuhinj je 33.

(Nadaljevanje jutri.)

Tovarna »Iskra« v Kranju je izdelala prvo uro v Jugoslaviji

Tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko »Iskra« v Kranju si je zadala nalogo, da bo v bodočnosti izdelovala vse potrebne elektrotehnične in finomehanične material, kakor tudi precizne stroje in naprave. Pravkar izdelujejo armaturne dele v četrti seriji po 100.000 komadov, prsni vrtni stroj v dveh tipih v serijah po 500 komadov in ročni vrtni stroj v serijah po 500 komadov. Izdelujejo tudi nekatere stroje, ki bodo izpopolnili njihovo lastno proizvodnjo in ki bodo služili tudi potrebam drugih industrijskih strok. Tako je na primer izdelala možno stiskalnice, ki se da uporabiti za serijsko zvijanje, upogibanje, zakovanje, posebanje, punciranje in številčenje posameznih drobnih predmetov.

Tovarna »Iskra« v Kranju je prič-

la izdelovati tudi stenske ure, ki jih je bilo treba doslej uvažati iz inozemstva. Stenska ura, ki jo nameravajo te tvornice izdelovati v velikih serijah, predstavlja po kakovosti, točnosti in okusni izdelavi kvaliteten izdelek, ki je mnogo boljši od marsikateri uvožene ure. Izgotovili so vse dele prve serije 1000 komadov. Začeli so montirati stroje za to uro in do srede maja popolnoma izdelali večje število ur. Prva ura je stekla 25. aprila 1946.

Te ure bodo odlično služile za opremo kolodvorskih prostorov, uradov, kakor tudi privatnih stanovanj. Izdelane so iz orehovega furnirja v poljubni barvi, ali pa iz hrastovega furnirja. Stenska ura, ki je visoka 79 centimetrov, široka 32 cm, teže 8 dni, ko se jo enkrat navije.

Uspehi in bodoče naloge tehničnih baz

V soboto, dne 1. junija je bila v Ljubljani III. konferenca zastopnikov tehničnih baz s področja vse Slovenije, ki jo je sklical ministrstvo za gradnje. Konferenca je bila sklicana zaradi pospešitve tehničnih baz v zvezi s krediti za obnovo pa tudi zaradi preusmeritve njihovega dela. V skladu z zakonom o ljudskih odborih bo namreč odslej delo v obnovi prešlo pod neposredno vodstvo ljudskih oblasti samih, to se pravi okrajnih in okrožnih ljudskih odborov, katerim bodo odslej tehnične baze podrejene. V zvezi s to preureditvijo pa nastajajo mnogi problemi, ki jih je treba premostiti tako, da delo v obnovi zaradi tega ne bo zastajalo.

Uvodoma je na konferenci namestnik Uprave tehničnih baz, inž. Franc Tomazič poročal o dosedanjem delu tehničnih baz.

Težki začetki

Ni še leto dni, ko sta odšla prva tovariša v Cerknico polagati temelje tehničnim bazam, raziskovat poškodovano ozemlja in združevati oškodovance v delovne skupnosti obnovitvenih zadrug. Za njima so odhajali drugi. Takrat še ni bilo točno znano, kako ogromne predele je zajelo razdejavanje, in kako velika je škoda, ki nam jo je pridelal okupator. Tedaj tudi ni bilo denarja, ne kamionov, pa tudi nič drugega ne. Naša obnova se je pričela zelo preprosto, toda s tako odločnostjo in predanostjo, kakor je ne srečamo tako lahko. Najprej je bilo treba šele izdelati orodje, s katerim so nato kovali žebelje in izdelovali drugo orodje. Žage, delavnice in apnenice so stale. Tehnične baze so očistile zarjavele stroje in naprave, oskrbele jermenice in jih pognale v obrat. Kmalu so prišle na vrsto delavnice cementnih strešnikov, in začelo se je živo tekmovanje v izdelovanju strešnikov. Tehnična baza Cerknica je dosegla na svojih strojih izreden uspeh — 345 kosov strešnikov na enem stroju v 8 urah.

Ko so si tehnične baze uredile zasilne postojanke v barakah ali opuščenih stavbah, so prodirale na teren, zbirale podatke, sodelovale pri ugotavljanju vojne škode, povezovalе oškodovance po vaseh v organizirane edince obnovitvenih zadrug. Vse to delo, ki je zahtevalo nešteto poti, so opravili bazisti po veliki večini peš in na svojih kolesih in tako premerili odkazana jim področja po dolgem in počez.

Tehnične baze so zajemale vedno nova ozemlja, tako da so v kratkem imeli vsi oškodovanci v požganih vaseh priliko in možnost, da se vključijo v obnovitvene zadruge.

Število tehničnih baz se je povzpelo v Sloveniji letos na skupno 20. Glavna naloga tehničnih baz je bila, zaktivizirati široke množice vojnih oškodovancev, jim dati poguma in veselja za obnovo, jih tesno povezati v obnovitvene zadruge ter sprostiti njihovo delavnost za obnovo porušenega podeželja. V sporazumu z IZOS-om so se ustanovljale obnovitvene zadruge, ki so se hitro množile in dosegle v Sloveniji število 163. S tem so bili položeni temelji obnove porušenega podeželja.

Geslo letošnje obnove: streho na zidove!

Obnova v letošnjem letu ima pred seboj točno določene, praktične cilje. Predvsem je treba ob-

noviti naše kmečke domove. Treba je popraviti zidove, jih po možnosti osušiti in postaviti nanje ostrejšje. To je v velikem delu Slovenije postal program letošnje obnove. Kdor hodi danes po vaseh, bo spoznal, da je nujno rešiti predvsem eno nalogo, to je obnoviti stare kmečke domove, kjer še stoji zidovi. Tu pa tam, posebno na Gorenjskem in v celjskem ter mariborskem okrožju bo šla obnova tudi še dalje. Obnova popolnoma požganih, razpadlih in razseljenih vasi pa ostaja zaenkrat še nerešena naloga, ki zahteva posebnih naporov.

Danes deluje na 20 tehničnih bazah skupno 27 bazistov in 16 upravnih moči. To pičlo število ne zmora vsega dela in jim bo treba dodati pomoč. V počitnicah jim bodo pomagali dijaki srednje tehnične šole in akademiki - tehniki.

Bazist ni uradnik, temveč aktivist

Na tehničnih bazah ne sme biti uradnih ur, bazista ne sme zadržati slaba pot, strma steza ali kakršna koli druga ovira. Biti vedno pripravljen, to je geslo pravega bazista, ki ni uradnik, temveč aktivist. Lahko rečemo, da je vsak naš bazist trdno povezan z ljudstvom na terenu, da z njim čuti in zanj zastavi besedo, kadar je treba. Tako delo ni lahko. Uprava tehničnih baz se je tega od vsega začetka zavedala, zato je skrbno izdelala kader in skrbelo za povezavo s tovariši na oddaljenih postojankah. Stalni stiki, tovariška povezanost in redno obveščevanje so odpravile občutek zapušenosti tovarišev na oddaljenih mestih.

Na tehničnih bazah je v kratkem času zrastle kader delavcev-aktivistov v pravem pomenu. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da je odšlo prostovoljno na pomoč še bolj prizadetima republikama Bosni in Makedoniji pet tovarišev

s tehničnih baz in z Uprave tehničnih baz.

Danes zadevajo tehnične baze v obnovi na nove probleme, zato je potrebna tem najtesnejša povezanost z okraji in okrožji.

Na dopoldanskem zasedanju konferenčne so nato zastopniki posameznih tehničnih baz in okrožij poročali o delu s svojih področij ter nakazovali bodoče naloge dela v obnovi. Na popoldanskem zasedanju pa so razpravljali o organizacijskih oblikah in tehničnih vprašanjih dela tehničnih baz in obnovitvenih zadrug v obnovi. Obravnavali so vprašanje delavnice, ki naj preidejo v Upravo obnovitvenih zadrug, nadalje o regulacijskih načrtih naselij, o nabavi gradbenega materiala, o problemu strokovnih delavcev, o transportnih sredstvih, ki jih potrebujejo tehnične baze in obnovitvene zadruge za uspešno delo in o drugih vprašanjih, ki jih morajo tehnične baze reševati. Končno je konferenca sprejela sklepe, da naj obnova v skladu z zakonom o ljudskih odborih preide v roke ljudskih odborov samih. Toda prehod se naj izvrši tako, da delo tehničnih baz v obnovi ne bo moteno, zato se naj izvrši ta prehod v daljšem roku, za kar je konferenca določila čas do konca letošnje gradbene sezone. V tem času naj tehnične baze delajo dalje kakor doslej, toda upoštevajo naj nove smernice. Drugi sklep je bil, da preidejo delavnice, ki so last tehničnih baz, v upravo medzadrugnih odborov, manjše pa v last obnovitvenih zadrug. Zadnji sklep zadeva regulacijske načrte obnovljenih naselij. Regulacijske potrebe je treba reševati z neposrednim delom tehničnih baz na terenu samem, pri čemer je treba upoštevati prometne probleme, asanacijo naselja in bodoča vaska središča.

O tem delu konference bomo še poročali.

Delavnost papirne industrije v Sloveniji

Papirna industrija v Sloveniji je bilo osvoboditvi pred težkim problemom, kje dobiti klobučevino, ki jo rabijo v vseh podjetjih papirne proizvodnje stiskalnice za izžemanje vode iz papirne in celulozne mase. Ta klobučevina predstavlja največje strojno opremo papirnih strojev. Strokovnjaki, med katerimi je imel največji uspeh Bregar Edo-Don, še odseka za papirno industrijo v ministrstvu za industrijo in rudarstvo LRS, so premagali tudi te težave. Tov. Edo Bregar-Don je iznašel postopek in način za izdelovanje klobučevine s sredstvi, ki so na razpolago doma, in s tem napravil veliko uslugo papirni industriji. On je rešil tudi problem tesnil za parovode, ko je iznašel nadomestek za doslej uvoženi klingerit. Tako bo naša papirna industrija izdelovala tudi tesnila za parovode. Bregar Edo-Don je bil proglašen za udarnika.

Papirna industrija v Sloveniji izdeluje 40 vrst papirja, različne kartone, specialne lepenke, surovo strešno lepenko in polproizvode: lesovino in sulfinito celulozo. V papirnici Količevce je tehnik tov. Remias našel vse tehnične osnove za proizvodnjo kartona, ki je potreben pri stredotipih v tiskarski industriji. Vsa sredstva za proizvodnjo papirja imamo doma. Organizacija zbiranja lesa se vsak dan zboljšuje. Zveplo bodo nadomestili s pirinom in v ta namen priredili pirinito peč. Klorovo apno se že pridobiva v državi. Kolofonija je edina surovina, ki jo uvažajo iz inozemstva.

Najvažnejša podjetja papirne panoge so papirnica v Vevčah, papirnica na Količevem, Sladkogorska tovarna papirja v St. Ilju, papirnica Piatnik v Radečah, celulozna tovarna v Goritah, Cersaška tovarna lepenke pri St. Ilju, tovarne lepenke in lesovine v Brezmem, Prevaljah, Misljah in v Trzicju, ter celulozna tovarna v Vidnu, ki je izmed vseh papirnih podjetij najmodernejša tovarna, zgrajena po domači zamisli malo pred pričetkom vojne.

Kapaciteta industrijskih podjetij papirne stroke je bila doslej izrabljena do 90 odstotkov. Dosedanja proizvodnja zadostuje za domače potrebe. Izdelujemo tudi finešne vrste papirja. Uvažamo le rotacijski papir iz Sovjetske zveze in Finske. Lahko bi sami izdelovali več rotacijskega papirja, toda z godnim bogastvom, ki ga je v veliki meri uničeval brez usmiljenja okupator, je v Sloveniji treba varčevati. Papirna industrija v Sloveniji vsako leto porabi okoli 120.000 kub. metrov smrekovega in delno jelovega lesa, kar znaša letno okrog 6700 vagonov lesa.

V slovenski papirni industriji je zaposlenih okrog 2200 delavcev in nameščencev. Po osvoboditvi je bilo izučenih za to strokovno delo okrog 40 odstotkov vsega zaposlenega delavstva. Pravkar se vrši pet strokovnih tečajev. Število specializiranih strokovnjakov začasno za silo zadostuje.

Strokovnjaki papirne industrije so izračunali, da gre pri predelavi lesa v celulozo in lesovino za papir iz to-

Sprejem partizanskih pevcev iz Trsta na ljubljanski postaji. Predstavnik sindikatov govori dobrodošlico. Partizan-pevec s šopkom v roki je dirigent zbora tov. Dore Matulj

varn dnevno v izgubo 150 kub. metrov odpadne vode, ki vsebuje razne snovi in iz katere bi lahko izdelovali strojila, špirit, oetno kislino, sladkor, maščobe in drugo. Danes se predelovanje te tekočine, ki procentualno vsebuje malo uporabljivih snovi, še ne izplača ob pogledu na raztresena

podjetja papirne industrije. Zato prav tu nastaja potreba po načrtnem gospodarstvu, po združitvi vse papirne industrije na eno mesto, kjer naj bi se zgradila tudi predelovalna industrija, ki bi vse lesne odpadke predelala v dragocene proizvode, ki bodo v korist najširšim ljudskim množicam.

Prehrana v letoviščih in kopalniških Z uvedbo posebnih turističnih potrošniških izkaznic dobe delavci in nameščenci ter bolniki in invalidi znatne pribojlske

Da se uredi preskrba obiskovalcev turističnih, klimatskih in kopalniških krajev z živili je zvezni minister za trgovino in preskrbo po uredbi o načrtnem razdeljevanju in potrošnji blaga izdal pravilnik, ki je objavljen v zveznem Uradnem listu z dne 31. maja in velja od tega dne. Ugodnosti, ki jih nudi ta pravilnik, bodo delavcem, nameščencem in uradnikom, kakor tudi invalidom in bolnikom bistveno olajšale obisk naših turističnih, klimatskih in kopalniških krajev.

Po pravilniku imajo vse zaposlene osebe (delavci, nameščenci, uradniki, vojaške osebe in pod.) ter člani njihovih rodbin, nadalje invalidi, osebe, ki jim je potrebno zdravljenje, in obiskovalci iz inozemstva, pravico do turistične preskrbe, kadar obiščejo one turistične, klimatske in kopalniške kraje, ki jih določijo zvezni trgoinski minister na predlog republikih ministrstev. Zvezni trgovinski minister določi tudi maksimalno število obiskovalcev v teh krajih, ki se lahko oskrbujejo po tem pravilniku.

Turistične potrošniške nakaznice

Vse zgoraj omenjene osebe se preskrbujejo s turističnimi potrošniškimi nakaznicami, ki jih izdajajo ljudski odbori turističnih, klimatskih in kopalniških krajev.

Obiskovalcem turističnih in klimatskih krajev iz Jugoslavije izdajajo ljudski odbori teh krajev turistične potrošniške nakaznice na podlagi izkazov »Putnika« oziroma njegovih organov in potrdil o oddaji potrošniških nakaznic v kraju stalnega bivanja.

Obiskovalcem kopalniških krajev izdajajo ljudski odbori teh krajev turistične potrošniške nakaznice na podlagi potrdila uradnega kopalniškega zdravnika, da jim je potrebno kopalniško zdravljenje, in potrdila o oddaji potrošniških nakaznic v kraju stalnega bivanja.

Obiskovalcem iz inozemstva izdajajo ljudski odbori turističnih, klimatskih in kopalniških krajev turistične potrošniške nakaznice na podlagi turističnega vizuma našega diplomatskega predstavništva v inozemstvu.

Gori omenjene izkaze za turistične nakaznice izdaja obiskovalcem turističnih in klimatskih krajev »Putnik« oziroma njegov organ po naslednjem postopku: a) zaposlenim osebam na podlagi potrdila o zaposlitvi in dokazila o rodbinski zvezi; b) invalidom na podlagi dokaza o invalidnosti; c) ostalim osebam na podlagi potrdila zdravnika pristojnega ljudskega odbora, da jim je potrebno zdravljenje v teh krajih. Za ožid v kopalniški kraj izkaz ni potreben. Krajevni ljudski odbori vodijo spi-

vek izdanih turističnih potrošniških nakaznic s predpisanimi rubrikami (številka; ime in priimek koristnika; številka in datum osebne legitimacije z navedbo urada, ki jo je izdal, oziroma podatke o turistič. vizumu za inozemske obiskovalce; številko in datum turističnega izkaza oziroma potrdila kopalniškega zdravnika; za kolikodni je izdana potrošniška nakaznica). Pri izdaji turističnih potrošniških nakaznic morajo krajevni ljudski odbori

Dela za obnovo na ozemlju Črne gore

Zahvaljujoč visoki zavesti širokih ljudskih množic in njevoemu prizadevanju, da tim več doprinesejo delu obnove in izgradnje dežele, se v ljudstvo na ozemlju LR Črne gore množično lotilo dela in doseglo znatne uspehe.

V obnovitvenih delih in porušenih Podgorici je obnovljeno poslopje finančne direkcije s 35 oddelki, vaješki dom z 10 oddelki in tobačna tovarna. Poslopje bivšega monopolskega inspektorata je popravljeno za skladišče, urejenih in popravljenih je 10 poslopij za državno ustanovo in obnavlja se poslopje za Mestni odbor. V teku so dela za obnovo hiš, ki bodo služile za državne ustanove.

Za gradnjo in obnovo je bilo v preteklem letu izdanih 12.292.024 din. Dela so se izvedla na 1370 poslopijih. Sedaj so v teku dela za obnovo hotelov, bolnišnic, dispanzerjev, delavnice itd. Za ta dela je predviden kredit 5.908.435 dinarjev. Od te vsote odpade na popravilo poslopj 2 milijona 517.000 din. Z obnovo hotelov kakor so »Boka« v Hercegovnem, »Avalac« v Budvi, »Grand hotel« in »Imperial« na Cetinju, »Imperial« v Podgorici in »Amerika« v Nikšiću, bo možen razvoj turizma in bo omogočeno tudi, da si bodo opomogli naši delavci.

ZENE V ZGORNJI KUNGOTI TEKMUJEMO NAPREJ

Zene s severne meje se vedno bolj zavedamo dolžnosti v izgradnji naše porušene domovine. Vedno več se nas vključuje v AFŽ, OF in RKS. Vse akcije, ki smo si jih zastavile v prvomajskem tekmovalstvu, smo uspešno izvedle. Zdaj tekmujejo še naprej!

Dne 24. maja smo žene iz naše vasi obiskale vojno bolnišnico v Mariboru in obdarile vse bolnike. Obiska se je udeležilo 15 žen, med njimi tudi čez 80 let stara Marija Škofč Z ljubeznijo smo se zanimale za bolehe borec ter jim obljubile, da jih bomo kmalu zopet obiskale. — ak.

odzeti turistične izkaze oziroma potrdila kopalniškega zdravnika in jih hraniti šest mesecev. Izdaja nakaznice inozemskim obiskovalcem se vpiše v potni list.

Vsakega prvega v mesecu obveščajo krajevni ljudski odbori trgovinsko ministrstvo ljudske republike o številu izdanih turističnih potrošniških nakaznic, ministrstvo pa sporoči celotno število zveznemu trgovinskemu ministrstvu.

Broki živil

Na podlagi turistične potrošniške izkaznice pripadajo obiskovalcu naslednji dnevni obroki: 500 gramov kruha ali 400 gramov pšenične moke, 100 gramov bele moke, 100 g mesa, 50 gramov maščobe, 50 g sladkorja in 25 gramov soli. V posameznih turističnih, klimatskih in kopalniških krajih se določijo gostinska podjetja za javno prehrano (hoteli, penzion, restavracije in podobno), v katerih se bodo hranili obiskovalci s turističnimi potrošniškimi nakaznicami. Prav tako se določijo prodajalci racioniranih živil na drobno, v katerih bodo obiskovalci lahko sami kupovali določena živila, če si bodo hoteli sami pripravljati hrano. Pri izdajanju hrane oziroma živil odrežejo omenjena gostinska podjetja in prodajalci racioniranih živil ustrezne odrezke, s katerimi oravčijo izdane količine hrane ali živil.

Potrebna živila za potrošnike, ki se preskrbujejo po tem pravilniku, dobijo omenjena gostinska podjetja in prodajalci na drobno od krajevnih ljudskih odborov proti naročilnici, ki jo opravljajo z odvzetimi odrezki.

Osebam, ki v organiziranih skupinah oddidejo v turistične, klimatske in kopalniške kraje in si hrano pripravljajo v lastni režiji, izda »Putnik« oziroma njegov organ na podlagi prijave, ki se mora izročiti vsaj 14 dni pred odhodom, skupni izkaz, na podlagi katerega izdajo krajevni ljudski odbori takim skupinam ustrezno število turističnih potrošniških nakaznic. Uredba še določa, da izda obrazce za turistične izkaze kakor tudi turistične potrošniške izkaznice zvezno trgovinsko ministrstvo.

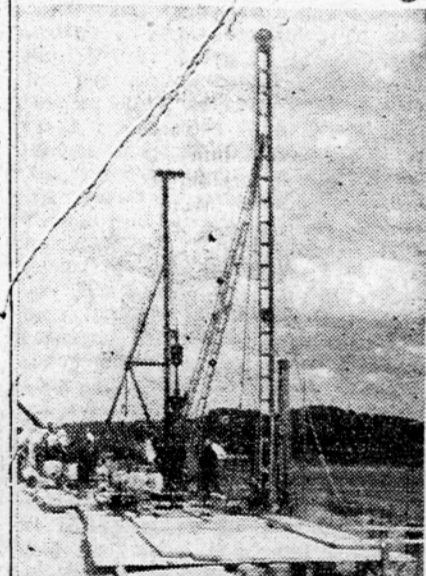
Na cesti Lukovica—Log

V ostalih krajih obnavljajo večino šolska poslopja, tako po vaseh kot po mestih. Od večjih del je pomembna obnova gimnazije v Nikšiću. Ta dela se bližajo koncu.

Za obnovo metereoloških postaj, hidrocentral v Podgorici, vodovoda v Nikšiću, Andrijevici in Virzapnju, vodovodnega prekopa v vasi Nudolu in za druga dela je bilo lansko leto potrošenih 192.000 din.

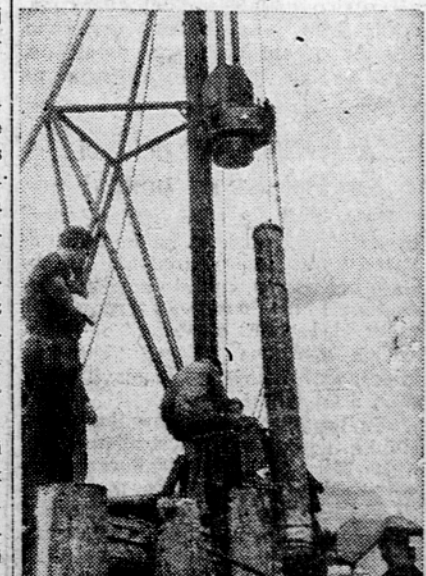
Od novo predvidenega kredita bo porabljena največja vsota za reguliranje reke Lima pri Beranah. Ti stroški bodo znašali 1.200.000 din. Ker so razni kraji, ki nimajo vode, poleti ogroženi od suše, je ministrstvo za gradnje vlade LR Črne gore pričelo graditi 50 cistern. Razen tega se ustanavljajo nove metereološke postaje.

Na Tržaški cesti deluje pridno naprava za zabijanje pilotov

Na Tržaški cesti deluje pridno naprava za zabijanje pilotov

Pred štirinajstimi dnevi so se pričela dela za razširjenje in utrditve ceste iz Ljubljane proti Vrhniki. Na cestnem sektorju od vasi Lukovica do Loga so položili po stari cesti tir za navajanje in odvajanje materijala. Tu bodo stari cesti posneli ovinek, zato pripravljajo silose, kamor bodo navajali cestni material iz bližnjih kamnolomov. Raven ceste bo treba ponekod zvišati, drugod pa zvišati, da se sedanja napetost izgubi. Na cesti se udarniško dela in je bilo tudi v nedeljo zelo živahno.

Del stroja za zabijanje pilotov v zemljo

Dubrovnik v novi dobi

Starinski in ponosni Dubrovnik, čigar slava gre po vsem svetu zaradi izredne lepote, se zaveda, da mu pripada v novi Jugoslaviji posebno važna naloga v tujskem prometu. Za Dubrovnik in prostrano okolico je turizem bil že davno pred vojno velikega gospodarskega pomena. S prihodom okupatorja v Dubrovnik je bil tujski promet seveda na mah presekano, — pa ne samo to, v štirih letih je Dubrovnik utrpel veliko škodo na svojih tujsko-prometnih napravah. Italijanski in nemški okupatorji so se naselili po hotelih in vilah ter napravili toliko škode, da sta se Dubrovnik in okolica po osvoboditvi znašla obubožna, skoraj brez opremljenih hotelov in uporabnih pensioev. Poslopja so bila poškodovana, pohištvo v znatni meri oplenjeno. Italijani so bili zažgali hotel »Adrijac«, Nemci pa pensio »Viktorijec«. Zaradi bombardiranja sta trpela znana hotela »Petka« in »Vreg« v Gružu, znatno pa je bil prizadet tudi veliki hotel »Excelsior«. Vrsta drugih hotelov je

bila zaradi vojne kakorkoli prizadeta.

Hrvatsko državno hotelsko podjetje je letošnje pomlad obnovilo nekoliko hotelov v Dubrovniku in okolici. Za tujski promet sta že odprta velika državna hotela »Splendide« na Lapadu in »Argentina« na Plocah. Do konca junija bosta popravljena še državna hotela »Mlin« v Mlinih nedaleč od Dubrovnika in »Hotel de la Ville« na Korčuli. Ljudska oblast je poskrbela, da bodo vsi ti hoteli opremljeni s potrebno opremo in hrano in je znaten del zaloge že prispel v Dubrovnik. Oba velika hotela »Imperial« in »Lapad« pa sta bila po okupatorjih tako poškodovana, da bo treba dlje časa za njuno obnovo.

Poškodovani so bili tudi parki in kopalnišča. Mestno kopalnišče na Plocah je bilo zanemarjeno od 1941 dalje. Kabine so bile poškodovane, kopalnišče pa je okupator prepletel z bodečo žico. Prebivalci Dubrovnika so že lani po osvoboditvi pričeli urejati svoje kopalnišče in so mnogo

storili za obnovo. Mestni ljudski odbor je v ta namen žrtvoval 40.000 din. Zdjaj razpolaga kopalnišče s sto kabinami. Podružnica Državnega hotelskega podjetja v Dubrovniku pa ureja veliko kopalnišče v Sumratinu na Lapadu, ki ga je okupator močno poškodoval. Prebivalstvo je začelo prostovoljno urejati parke, čistiti mesto in odstranjevati ruševine v Gružu. Mestni odbor je popravil poškodovano mestno obzidje, ki ga je okupator poškodoval s trdnjavskimi in drugimi obrambnimi napravami. Z mestnega obzidja so zdaj odstranjeni vsi paviljoni bivše vojaške bolnišnice, ki jih je svojčas zgradila avstrijska oblast. Zdjaj lah-

ko vsakdo razgleduje mesto in morje z mestnega obzidja. Na južni strani mesta, tik poleg mestnega obzidja, so nanovo uredili lepo ulico, katero je avstrijska oblast leta 1890 zaprla. Ta stran mesta ima zdaj več luči in jo bodo tuji gotovo radi obiskovali.

Dubrovnik ima zdaj že dobre pomorske in kopne zveze z vso našo državo. Dnevna ladijska proga s Splitom ima zvezo z železnico proti Zagrebu. Po obnovi železniškega mostu pri Gabeli, je znatno olajšano potovanje na progah med Dubrovnikom, Sarajevom, Brodom in Beogradom. Dobre zveze Dubrovnika z bližnjo okolico omogočajo gostu obiskovanje lepih, romantičnih predelov južno in zapadno od Dubrovnika in izlete na otoke.

Po prizadevanju ljudskih oblasti naš jadranski dragulj Dubrovnik svojo krasno okolico ponovno osvobodil svoje častno mesto v našem turizmu. Za skromne početke so bili potrebni veliki napori, ki pa se bodo gotovo lepo obrestovali.

Znatno zmanjšanje delavskih pravic v Združenih državah Amerike

Washington, 1. jun. (Tass) Predstavniški dom je z 230 glasovi proti 106 sprejel Caseov zakonski predlog, ki v znatni meri zmanjšuje pravice delavcev do stavke in drugih starih pravic sindikatov.

Caseov zakonski predlog določa ustanovitve vladnega sveta za posredovanje, ki se bo lahko vmešaval tudi v najhujše delovne spore ter prepovedal stavke in izprijave na 60 dni od dneva, ko bi izbruhnil spor.

Svet bo imenoval predstavnik delodajalcev, sindikatov in javnosti. Imel bo pravico poklicati sindikate na sodno odgovornost — zaradi kršitve pogojev in prepovedi, da bi se sprejemali močnejši in podobni osebje v članstvo sindikata, zaradi kolektivnih pogojev, ako se to osebje ne bavi s fizičnim delom. Svet prav tako lahko prepove, da bi delodajalci sodelovali v fondu za posebno zavarovanje.

Te točke zakonskega osnutka ne samo zmanjšujejo velik del pravic, ki so jih sindikati izvojevali s težavo, ampak vsiljuje sindikatom tudi omejitve, ki niso obstojale niti za časa vlade Coolidgea in Hooverja. Celo tako konservativni sindikalni funkcionar, kot je predsednik Ameriške federacije dela Green je karakteriziral Caseov zakonski predlog kot reakcionarno in cinično zakonodajo.

Mnenja sem — je izjavil Green — da se bodo s tem zakonskim osnutkom, če bo sprejet, porušila delovna razmerja v ameriški industriji. Ta zakonski osnutek je odkrit poziv na sovražno razpoloženje delodajalcev, da uničijo delavske sindikate. Ameriški delavci nikoli ne bodo prestojljivo sprejeli tako enostranskega zakona.

Predsednik Kongresa industrijskih organizacij Murray je izjavil, da so Caseov zakonski osnutek in Trumanovi predlogi naperjeni proti stavkom ter da predstavljajo oskudno desko za reakcionarne ameriške sile, ki stremijo po tem, da bi izkoristile vojaško silo kot sredstvo za pritisk na delavce.

Predstavniški dom je sprejel Caseov zakonski osnutek po ostru kritiki poslancev Marcantonija, predstavnika ameriške delavske stranke iz države New York, ki je nastopil proti zakonskemu osnutku. Izjavil je, da Caseov osnutek tepta pravice delavcev do stavke ter prepuča monopolističnemu kapitalu proste roke. Marcantonio je prav tako izjavil, da je pravi tvorec tega zakonskega osnutka Narodno združenje industrijev.

sti ljudje, ki so podkopavali enotnost »velikih treh«, poizkušajo uničiti organizirano delavsko gibanje, ker vedo, da je prav to gibanje zapreka za tretjo svetovno vojno. Ameriški narod je prepričan, da obstoji podobnost med obliko sedanje poti k tretji svetovni vojni in metodami, ki so jih italijanski in nemški fašisti uporabljali na poti k drugi svetovni vojni.

Radijski komentator Steel je v svojem govoru dne 28. maja prav tako podčrtal, da obstoji zveza med Trumanovo notranjo in zunanjo politiko. Truman je Rooseveltovo demokratično politiko zamenjal z Byrnesovo in Vanderbergovo koalicijsko politiko. Koalicijska zunanja politika, ki jo lahko Vanderberg kot predstavnik reakcionarnih republikancev kontrolira s pomočjo pravice do sveta, vzdržuje koalicijske desničarske demokrate in republikance glede vprašanj notranje politike, ki ruši sedaj Rooseveltov notranji program.

Očitki ameriških pomorščakov Trumanu

Washington, 2. junija. Associated Press poroča, da so voditelji ameriških pomorščakov sindikatov obtožili predsednika Trumanu, da je torpediral pogajanja med sindikatom Pomorskih delavcev in lastniki ladij za rešitev spora glede vprašanja zvišanja mezd.

Sindikalni voditelji so dali to izjavo po Trumanovem poročilu na konferenci tiska — da bo vlada, čto bi pomorski delavci stavkali, uporabila vojsko in mornarico zaradi zavarovanja pomorskega prometa. Oni soglasno tolmačijo, da je predsednik Truman v resnici podal lastnikom ladij poziv, naj ostanejo v svojih pogajanjih uporni.

Sindikalni voditelji izjavljajo, da bodo pomorski delavci težko temu stopili v stavko, če ne bodo ugodili njihovim zahtevam.

Splošna stavka železniških delavcev v Buenos Airesu

Buenos Aires, 1. jun. Delavci Južne železnice v Buenos Airesu so proglasili splošno stavko. Pacifična železnica v Buenos Airesu je izdala odlok, da se popolnoma ukine železniška služba v predmestjih Buenos Airesa. Ta odredba, ki je dana za nedoločen čas, je prišla po začasni ukinitvi prometa v zadnjih dneh. — Delavci zahtevajo izboljšanje plačilnih pogojev.

Sovjetski pisatelji o potrebi sodelovanja med Ameriko in Sovjetsko zvezo

New York, 1. junija. (Tass). Na mitingu, ki je bil njim na čast v Madison Square Garden v New Yorku, so sovjetski govorniki Galaktionov, Ehrenburg in Simonov poudarili v svojih govorih potrebo po sodelovanju med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo.

Galaktionov je naglasil, da tako ameriško kot sovjetsko ljudstvo enako občutita potrebo po vzajamni pomoči, prijateljstvu in vsestranskih ter krepkih kulturnih in gospodarskih vezeh. Glede izjav nekaterih Američanov, da je težko razumeti, kaj Sovjetska zveza hoče, je Galaktionov rekel: »Sovjetska zveza hoče samo varnost in mir in njene namene lahko najbolje razumejo ameriške matere, ki delijo trpljenje in muke sovjetskih mater. Sovjetske matere želijo, da se izkorenini fašistična propaganda za nove vojne in da bi naši otroci v svobodni in krasni sovjetski deželi delali v miru. Smatram, da je uspeh dela za mir in varnost vseh narodov izredno važno, da ameriško ljudstvo vidi pravičnost in zakonitost stremljenj sovjetskega ljudstva, ki je nosilo na svojih ramenih glavno breme vojnec. Simonov je v svojem govoru dejal: »V teh hudih časih pomeni biti dober Amerikan — biti prijatelj sovjetskega ljudstva, prav tako pa pomeni biti dober Rus — biti prijatelj ameriškega ljudstva. Sovjetsko-ameriško prijateljstvo se je rodilo na bojnih poljih proti skupnemu sovražniku. V treh tednih svojega bivanja v Ameriki sem večkrat imel priliko govoriti na mitingih in povsod sem govoril o potrebi prijateljstva med našima dvema ljudstvom.«

Ija Ehrenburg je izjavil: »V Ameriki sem se mudil 6 tednov in o njej

se lahko rekel marsikaj neumnega. Toda jaz se bom tega vzdržal. Dobro se spomnim, koliko neumnosti so govorili o moji deželi nekateri inozemci, medtem ko jaz gledam in si prizadevam, da bi razumel to, kar vidim. Nočem biti podoben onim Američanom, ki so prihajali v Rusijo nekateri z zamišljenimi, drugi pa z že pripravljenimi knjigami o njej. V vaši deželi sem videl stvari, ki so mi bile všeč. Mnenja sem, da se lahko naučimo marsikako stvar od vas, kakor se lahko tudi vi marsikaj naučite od nas. Smatram, da ameriško ljudstvo lahko živi v prijateljstvu s sovjetskim ljudstvom. Skupno smo bili v težkih dneh, zakaj ne bi bili skupno za mizo, za katero se rešuje vprašanje miru? Vem, da so osebnosti, ki jim to ni všeč. Take osebe se najdejo tudi v drugih državah, tudi v Ameriki. Ti ljudje želijo nahukskati ameriško ljudstvo proti sovjetskemu ljudstvu. Dohajli smo vojno in premagali narod gospodarjev. Nismo se borili proti narodom, ampak proti fašizmu. Ljudje, ki danes sanjarijo o križarski vojni proti Sovjetski zvezi, so fašisti, ne glede na jezik, ki ga govorijo. Fašizem ni nemški monopol. Fašizem nastaja tudi v drugih državah.

Ko se bom vrnil v svojo domovino, me bodo vprašali, kaj delajo Američani. Odgovoril jim bom, da so v Ameriki ljudje, ki bi jih težko imenoval Američane, ker se niti najmanj ne brigajo za ameriške otroke. Grobov vojakov še ni prerasla trava, toda ta gospoda že govori o tretji svetovni vojni. Toda rekel bom, da so taki ljudje v Ameriki maloštevilni in da goji ameriško ljudstvo ista stremljenja, kot sovjetsko ljudstvo.

Britanski znanstveniki za objavo uspehov raziskavanj o atomski energiji

London, 2. junija. Reuter poroča, da je Združenje britanskih znanstvenikov, ki proučuje atomsko energijo, objavilo večeraj spomencico, ki bo od poslancev Komisiji za atomsko energijo pri organizaciji Združenih narodov. V spomencici zahtevajo, naj se takoj ukamejo odredbe glede obdržanja tajnosti znanstvenih rezultatov na polju atomske energije in da se naj prouči objavljati vsa temeljna znanstvena obvestila.

Znanstveniki priporočajo, naj se vsa atomska raziskovanja izvršijo

svobodno, vendar se morajo vsi pomembni rezultati obvezno sporočati organizaciji Združenih narodov.

V spomencici se prav tako poudarja važnost zavarovanja mednarodne kontrole nad atomsko energijo, ki je zasnovana na načelu, da se mora vsa proizvodnja materiala, ki je neobhodno potrebna za proizvodnjo atomske bombe, proizvajati pod vodstvom mednarodne ustanove, ki naj bi bila odgovorna organizaciji Združenih narodov.

Novi rumunski volivni zakon bo močno okrepil demokracijo

Bukarešta, 1. junija. (Tass) Ves rumunski tisk objavlja načrt volivnega zakona. Minister za pravosodje Patrascu je izjavil na konferenci tiska predstavnikom časopisov, da ima novi načrt volivnega zakona za cilj, da radikalno spremeni celoten doseženi volivni režim v državi. Načrt ima za podlago likvidacijo senata, podelitev volivne pravice ženam in mladini in proporcionalno predstavništvo v parlamentu.

Skupščina bo postala edini zakonodajni organ. Zakonodajno bosta izvajala skupaj kralj in narodna skupščina, ker bo zakonodajna inicijativa pripadala kralju, članom narodne skupščine in vsakemu posameznemu ministru z odobritvijo ministrskega sveta. Kralj ne bo mogel funkcioniirati nobenega zakona brez prejšnje razprave in brez svobodnega glasovanja narodne skupščine. Na predlog kralja ali ministrskega sveta se bo narodna skupščina sestala vsako leto na redno in izredno zasedanje.

Volivno pravico bodo imeli vsi rumunski državljani, ki so dovršili 18 let starosti, voljeni pa bodo lahko vsi rumunski državljani, ki so dovršili 23 let starosti. Ženske bodo imele pravico biti voljene prav tako, kakor moški. Državni uradniki, vojski in vse osebe, ki so začasno pozvane pod zastavo, bodo imele prav tako aktivno in pasivno volivno pravico.

Volitev narodnih poslancev bo s

Zakaj ameriške oblasti odklanjajo vrnitev donavskega brodovja Jugoslaviji in Češkoslovaški

London, 2. junija. »Reynolds News« prinaša naslednji članek svojega dopisnika Davida Raymonda v Bratislavi o ladjah, ki so jih ameriške oblasti zaplenile na Donavi:

»Včer dan sem lahko opazoval Donavo. Zelo majhno število ladij plovi danes po Donavi, čeprav je ta reka važna gospodarska žila za Avstrijo, Češkoslovaško, Bolgarijo in Rumunijo. Razlog za to paraliziranje prometa ni v tem, da bi porušeni mostovi zapirali pot. Nekateri izmed mostov, n. pr. pri Bratislavi, so že popravljani. Prometa ni nobenega zaradi tega, ker so Nemci pri tisku največjih del donavskega brodovja odpeljali v avstrijski del te reke, ki je sedaj pod ameriško zasedbo. Američani pa odklanjajo vrnitev ladij celo zaveznikom — kakor sta to Češkoslovaška in Jugoslavija. Smatramo, da je v ameriški zoni 20.000 ton češkoslovaškega ladjevja. Takšno ravnanje meče temno senco na odnose med zavezniki in silami. Predstavnik ameriškega ministrstva za zunanje zadeve pr. evropskem štabu ameriške vojske v Frankfurtu je odkrito objavil prejšnji teden naslednje razloge: »Imamo ladje, ki nam lahko služijo za dobivanje koncesij.«

V članku je nadalje rečeno, da je ta ameriški predstavnik izjavil, da nameravajo ZDA forsirati vprašanje Donave na restanku ministrov za zunanje zadeve dne 15. junija. Ameriška zahteva mednarodno kontrolo nad vsem tokom Donave do Črnega morja, v kateri naj bi bila udeležena tudi Amerika.

Stettinius odstopil kot ameriški delegat v Varnostnem svetu

Washington, 1. junija. Predsednik Truman je na svoj tiskovni konferenci v Washingtonu izjavil, da mu je te dni predložil Edvard Stettinius ostavko na mesto predstavnika Združenih držav Amerike v Varnostnem svetu organizacije Združenih narodov.

Mednarodna organizacija za begunce

London, 2. junija. Včeraj je bilo končano zasedanje komiteta za begunce in razseljene osebe organiza-

cije Združenih narodov, ki se je pričelo 8. aprila. V poročilu komiteja je rečeno, da so ustanovili začasen organ, ki se bo imenoval mednarodna organizacija za begunce. To bo posebna ustanova pri organizaciji Združenih narodov. V pristojnost te organizacije bodo spadali vsi begunci in razseljene osebe, ki jih je kot takšne označil komitej.

Sodelovanje na področju svetovne trgovine

New York, 1. junija. Ekonomsko-socialni svet organizacije Združenih narodov in Mednarodna organizacija dela sta včeraj podpisala sporazum o koordinaciji njene politike in aktivnosti na področju svetovne trgovine in delovnih sporazumov.

Sporazum sta podpisala predsednik Ekonomsko-socialnega sveta Ramon Magsalona in predsednik Upravnega odbora Mednarodne organizacije dela Mildred in Evans. Sporazum mora odobriti še Generalna skupščina organizacije Združenih narodov.

Varnostnemu svetu je bil izročen nemško-španski policijski pakt

New York, 2. junija. Agencija France Presse poroča, da je ameriško liberalno društvo »Združeni narodi« izročilo predsedniku pododborna za španska vprašanja pri Varnostnem svetu dokument o nemško-španskem policijskem paktu, ki je bil podpisani v Berlinu v juliju 1938. Dokument dokazuje, da je bil Franco uradni Hitlerjev zaveznik v pripravljani vojni in organiziranju pete kolone.

Dopisnik pravi, da vsebuje ta dokument podoben sporazum o sodelovanju pri prežetvah in pogledu oseb, ki so tudi izven nemškega in španskega ozemlja ter določa tudi izmenjavo obvestil o posebnih akcijah, ki se nanašajo na subverzivno delovanje.

Z ozirom na to — piše dopisnik — je bila Francova tajna obveščevalna služba od 31. julija 1938 do začetka vojne povezana z nemškimi getaptci zaradi špionaže v tujih deželah.

„Izjalovljeni načrti Wall Streeta“ Daily Worker o izidu volitev na Češkoslovaškem

London, 2. junija. Reuter poroča: Pod naslovom »Češke volitve so izjalovile zaroto Wall Streeta« objavlja »Daily Worker« v današnji številki izveščilo iz zaupnih pism, ki so bila izmenjana med ameriškim veleposlanikom v Pragi in prijatelji iz finančne četrti New Yorka.

Zarota, pravi »Daily Worker«, je bila odvisna od poraza komunistov pri volitvah (v resnici so dobili 114 od 300 mest) in od sodelovanja reaktorjev v sami deželi z Wall Streetom. Šlo je za to, da se iztisne maksimalna kompenzacija za interese Wall Streeta, ki so bili ogroženi s podzavljenjem v Češkoslovaški.

Časopis nato navaja pismo ameriškega veleposlanika Lawrencea A. Steinharda Haroldu Sitsu, predsedniku upravnega odbora petrolejske družbe »Sacon Vacuum« v New Yorku, Broadway 26, v katerem se izraža mnenje, da bodo komunisti dobili največ 88 mandatov. V pismu je nadalje rečeno: »Če bodo potekle volitve približno tako kakor pričakujemo, se bodo lahko hitro pričeli razgovori o ameriški imovini, ki je podzavljena.

Če zveste za poročilo o posojilu

banke za izvoz in uvoz za obnovo Češkoslovaške, vas to ne sme vznemiriti, ker bo eden izmed pogojev za posojilo odgovarjajoča in efektivna kompenzacija za ameriško državljično imovino.«

Do jeseni bo izseljenih 650.000 Nemcev

Praga, 2. junija. Na konferenci predstavnikov češkoslovaške vlade in sovjetskih funkcionarjev je bil dosežen sporazum glede izselitve Nemcev v sovjetsko okupacijsko zono Nemčije, ki naj bi se zaključila do jeseni. Do novembra bo prepeljano okrog 650.000 Nemcev, ki še vedno čakajo na izselitev v sovjetsko okupacijsko zono.

Slovaški grafiki nočejo staviti »Časa«

Bratislava, 2. junija. Člani sindikata slovaških grafičnih delavcev so sklenili na sestanku, da prenehajo s delom pri časopisu »Čas«, glasilo demokratske stranke Slovaške, dokler ne bo izpremenilo svojega stališča napram vladnemu programu.

Zaveznitvo s Sovjetsko zvezo je pogoj za utrditev demokracije v Poljski

Varšava, 2. jun. Včeraj se je pričel kongres društva poljsko-sovjetskega prijateljstva.

Na kongresu so med drugim govorili: podpredsednik poljskega Narodnega sveta Grabski, predsednik vlade Osobka Moravski, veleposlanik Ledebor, prvi pomočnik ministra za narodno obrambo general Spihalski, predstavnik maršala Rokosovskega general Oborokov, varšavski župan in drugi.

Predsednik vlade Osobka Moravski je v svojem govoru poudaril, da najdragocenejši prijateljstvo v mednarodnem življenju ne predstavlja toliko prijateljstvo med vlada, kot prijateljstvo med narodi. Primer za tak prijateljstvo so poljsko-sovjetski

odnosi. Dejanski pogoji za to prijateljstvo so obstojali že od nekdaj kajti narodi Poljske in Sovjetske zveze so si sorodni po jeziku in kulturi ter živijo od svojega dela. ne pa od osvajanj. Krivdo za prejšnje borbe in medsebojnega sovraštva ne nosijo narodi, ampak protijudske vlade. Svoj vpliv so izvajali tudi sovražniki Slovanov. Iz nevarnosti, ki je do nedavnega grozila svetu, se je treba učiti, da ne smejo propasti sadovi zmage med fašizmom, da slovaški narodi tokrat ne smejo narediti starih napak. Danes med ljudstvom vedno bolj prevladuje zavest, da so osvoboditev, demokracija in utrditev neodvisnosti in moči naše države v neločljivi zvezi s poljsko-sovjetskim zavezništvom in prijateljstvom.

Pred stavko 900.000 železniških delavcev v Indiji

New Delhi, 31. maja. Reuter poroča, da se nadaljujejo priprave za splošno stavko železniških delavcev v Indiji, ki bo zajela okoli 900.000 oseb in do katere bo prišlo zaradi tega, ker niso uspeli poskusi vladnega posredovalca podpolkovnika Emersona, da bi uredil spor o plačah in delovnih pogojih. S to stavko bo prekinjen celoten promet v Indiji.

Federacija železniških delavcev je po petdnevnih pogajanjih odklonila predloge za začasno rešitev spora. Železničarji zahtevajo revizijo plač.

Včeraj je prišlo do prekinitve dela v Verliju (tovarniška četrt Bombaya). Pri tem je prišlo do spopada med stavkajočimi in policijo,

ki je dvakrat uporabila strelno orožje. Spopadi so odjeknili tudi v tekstilni industriji. V znak solidarnosti z železniškimi delavci so delavci treh tekstilnih tovarn ustavili delo popolnoma, v 15 pa delno.

Na temelju uradnega poročila je bila pri spopadu v Verliju ubita ena oseba, 39 pa ranjenih. Ranjeni so tudi 3 policisti in 1 policijski oficir. Ko je policija uporabljala streljivo, je bila ena oseba ubita, več pa ranjenih. Policija je aretirala precejšnje število oseb. Včeraj je policija ponovno streljala na množice.

Po daljšem poročilu rada Novi Delhi je prišlo minule noči do nemirov v Madrasu.

Za razveljavljanje občinskih volitev v Turčiji

Ankara, 1. junija. Agencija France Presse poroča, da je zahtevala ena izmed strank, ki se ni udeležila občinskih volitev, da se volitve zaradi mnogih nepravilnosti razveljavijo.

V Turčiji se ne sme kritizirati Franca

Kaira, 1. junija. (Tass) V zadnji številki časopisa »Cif«, ki ga britansko ministrstvo za informacije izdaja v Kairu, je bil najmanj članek proti generalu Francu. Čim je v Turčijo pripelo 30 tisoč izvodov tega časopisa, so ga turške oblasti zaplenile. Na vprašanje redakcije časopisa, po vzroku zaplenbe, je turško zastopništvo v Kairu odgovorilo, da je Francova Španija prijatelj Turčije.

Švicarji proti Francovi Španiji

Lausanne, 2. jun. To je bilo osnovano društvo prijateljev republikanske Španije. V častnem predsedstvu je več znanih osebnosti, med njimi tudi državni svetnik g. Mare. Na ustanovni skupščini so sprejete resolucije, v katerih med drugim tudi zahtevajo, naj se takoj prekinijo dobave orožja Španiji in prekinejo diplomatski odnosi s Španijo.

Francova vlada noče repatriirati nacistov

Washington, 1. junija. Associated Press objavlja: Ministrstvo za zunanje zadeve je poslalo v Španijo posebno ladjo, da odpelje Nemce, ki jih je treba repatriirati, ker se je Španiska vlada do sedaj izgovarjala, da ne more izgnati nacistov zaradi pomanjkanja ladijskih sredstev. Poročilo navaja, da so Španci izvedli priprave samo za repatriacijo 100 do 200 Nemcev.

Napad na milansko tiskarno

Milan, 2. junija. Danes ponoči ob 2.15 uri so vrgli okrog grnato v veliko tiskarno na Trgu Cavour, kjer se tiskajo »Avanti«, »Unita« in »Corriere Lombardo«. Bombni je sledilo več rafalov iz strojnice.

Ranjeni so bili štiri delavci, poškodovan je bil rotacijski stroj.

Vojna akademija v Modeni zatočišče fašistov

Rim, 1. junija. »Unita« poroča, da se je vojna akademija v Modeni izpremenila v zatočišče fašističnih beguncev vseh vrst in narodnosti. Vsi so složni v svojem sovraštvu do Sovjetske zveze, Jugoslavije in do maršala Tita. V Modeni je okrog 900 ustašev in bivših borcev Wehrmachta.

Atentat monarhistov v Bariju

Moskva, 1. junija. Moskovski radio prenaša več iz Rima, da je bila v Bariju vržena bomba na udeležence mitinga, ki so ga organizirali komunisti.

Na mitingu je govoril generalni sekretar Komunistične partije Italije Togliatti. Kot poročajo časopisi, je bomba vrigel nek monarhist. Zrtev ni bil.

Cela vrsta stavk v Holandiji

Haag, 2. junija. Kakor poroča AFP, se v Holandiji pojavljajo stavke po vzgladu pritaških delavcev v Amsterdamu in Rotterdamu, ki še vedno odklanjajo, da bi se vrnili na delo. Stavke so v znak protesta zaradi vladne politike preprečevanja dviga cen in mezd.

Škotska želi samoupravo

London, 2. junija. Predsednik škotske nacionalne stranke Meerhead je izjavil, da je bila poslala škotska nacionalna stranka skandinavskim državam prošnjo, naj podpirajo stavek, ki je bil izdan 25. maja na konferenci v Perthu o izčitvi petične organizaciji Združenih narodov, v kateri zahteva Škotska samoupravo. Meerhead je izjavil, da bo v države, s katerimi vzhajajo Škotska prijateljske stike, odposlala delegacijo, ki jih bo protila, naj nudijo Škotski podporo, ko bo njena petična predložila Združenim narodom v proučevanje.

Ostavka iranske vlade

Beograd, 2. junija. Reuter poroča, da je iraska vlada pod vodstvom Tavfika Suvađžija, ki je bila sestavljena pred tremi meseci, podala ostavko. Irski namestnik emir Abdul Alah je sprejel ostavko vlade in izročil mandat za sestavo nove vlade bivšemu ministru za zunanje zadeve Rasalu al Umarjesu.

Kratke vesti

Na Madžarskem bo prišel v obtok nov denar. Madžarski ministrski svet je sklenil, da pride s 1. avgustom v promet nov denar, ki se bo imenoval forint. Zaradi stabilizacije denarja namerava madžarska vlada uvesti kakozneke za najvažnejše življenjske potrebščine, kakor tudi za oblačila in obutev.

Arctacija črnborzijancev in tihotapev na Spodnji Donavi Ameriške okupacijske policijske oblasti so aretirale preko 3000 oseb zaradi črne borze tihotapljenja in skrivanja orožja ter organiziranja bega bivših SS-ovcev v bližini Passaua na Donavi. Na ladjah bivše madžarske rečne mornarice, ki so tamkaj zasidrane, so odkrili velike količine tihotapskega blaga, strojnico, kratkovalovnih radijskih postaj ter cela skladišča orožja in drugega materiala bivših nemških oboroženih sil.

Obrok živil v Belgiji je zmanjšal. Predsednik belgijske vlade Atil van Acker je izjavil, da se bo življenjski standard v Belgiji znižal za 10%.

Naše gospodarstvo

Kolonizacija borcev v Vojvodini je v glavnem zaključena

Vsega je bilo naseljenih nad 40.000 družin borcev in žrtev vojne z 210.000 družinskimi člani

Z zakonom o agrarni reformi ni bilo rešeno samo agrarno vprašanje, temveč tudi vprašanje kolonizacije. Postavljeno je bilo sicer načelo, naj vsak interesent dobi zemljo v svojem domačem okolišu ali vsaj v ljudski republiki, ki ji pripada. To da to ni bilo vedno mogoče, ker v nekaterih ljudskih republikah take zemlje skoraj ni bilo, medtem ko je imela Vojvodina več zemlje, kakor agrarni interesentov. Zato je zveznik zakon o agrarni reformi določil, da se od zemljišč, zaplenjenih cesarjem nemške narodnosti v Vojvodini, izloči do 500.000 oralov za naseljevanje tistih borcev Jugoslovanske armade, ki se zavežajo, da se bodo na tej zemlji naselili in jo obdelovali s svojo družino.

Izvedba te kolonizacije je bila sprva poverjena Agrarnemu svetu, ki je bil ustanovljen v septembru lanskega leta. Izvedbo kolonizacije je prevzela glavna komisija za naseljevanje borcev v Vojvodini, in sicer kot organ zveznega ministrstva za kolonizacijo. Na terenu pa so prevzele izvedbo kolonizacije krajevne in okrajne komisije, ki so dodeljevale zemljo na osnovi odlokov glavne komisije. Po sprejetju ustave je bila ustanovljena Komisija za agrarno reformo in kolonizacijo, ki je prevzela posle ukinitve agrarnega ministrstva za kolonizacijo in Agrarnega sveta.

Ogromno delo v zvezi s kolonizacijo borcev v Vojvodini je bilo treba izvesti do spomladi, kajti od pravočasne naselitve kolonistov je bila v veliki meri odvisna uspešna izvršitev pomladanske setve v Vojvodini. Z rešitvijo vprašanja kolonizacije pa je bilo ozko povezano tudi celotno vprašanje obnove kmetijstva v tej najrodovitnejši pokrajini naše države. Naseljevanje v Vojvodini ni imelo samo namena, nuditi prebivalstvu iz opustošenih predelov Jugoslavije, predvsem borcem in njihovim družinam, možnost preživljanja, marveč je bilo prav tako nujno potrebno zaradi rednega obdelovanja zemlje in onih predelov, kjer so bili prej naseljeni nemški petokolonisti in drugi izseljenci, ki so po veliki večini že pred osvoboditvijo Vojvodine zapustili svoje domove.

Za lani je bila predvidena naselitve okrog 45.000 družin partizanovskih borcev in žrtev fašistične terorije v Vojvodini. Do pričetka zime je bilo naseljenih 19.000 rodbin. V februarju letšnjega leta se je pričelo pospešeno naseljevanje. Tako je bilo letos do konca maja naseljenih vsega 40.000 družin s skupaj 210.000 družinskimi člani. Te dni so odšli še poslednji transporti okrog 1600 družin iz Bosne in Hercegovine. S tem je naseljevanje borcev in njihovih družin v Vojvodini v glavnem zaključeno.

Naseljevanje seveda ni šlo brez objektivnih težav, ki jih je bilo treba premagati. Take težave se pojavljajo pri vsaki kolonizaciji. Kolonisti so prihajali predvsem iz živinorejskih krajev v področje intenzivne poljedelske proizvodnje z drugačnimi podnebni razmerami in delovnimi pogoji. Naša kolonizacija pa je morala premagati še druge težave. Kraji, iz katerih so prišli kolonisti, so bili po večini opuščeni in požgani, v večini primerov kolonisti niso mogli vzeti s seboj najnujnejšega inventarja, zlasti mnogih niso imeli ne živine, ne rezervnih živil, oblačil, obutve in tudi ne denarja. Država je dala kolonistom na razpolago hiše in nekaj opravne, kolikor je mogla pa tudi živino, orodje in vozila. Kolonisti so dobili potrebna živila do nove letine. V početku, ko naš promet še ni bil urejen, so nastopile težave tudi pri prevozu. Precejšnje oviro pri izvedbi kolonizacije so predstavljali tudi tako zvali avtokolonisti, ki so se sami naselili brez dovoljenja in so pogosto zasedli najboljše hiše in si vzeli razne premičnine, ki bi morale biti vnešene v sklade po zakonu o agrarni reformi. Največ takih avtokolonistov je bilo iz Vojvodine (okrog 4000 do 5000), pa tudi iz Makedonije in Kosovsko-metohijske oblasti ter iz Srema. Ljudske oblasti so bile sprva preveč popustljive nasproti tem avtokolonistom, končno pa so bile tudi te težave premagane. V Makedonijo in Kosovsko-metohijsko

Vojvodini. Poleg zemlje, ki služi za naseljevanje borcev, je ostalo v Vojvodini še dovolj zemlje za dodelitev tistim interesentom iz Vojvodine, ki imajo po zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji pravico do nje, predvsem v okraju, kjer živijo. Po pravkar objavljenih podatkih je velik del zemljiškega sklada Vojvodine že razdeljen med agrarne interesente. Dodeljevanje zemlje je v glavnem zaključeno, razen v petrovgrajskem okrožju, kjer je še v teku. Do 26. maja je dobilo zemljo 70.370 domačih agrarnih interesentov, ki jim je bilo dodeljeno 238.000 oralov zemlje. Preostali interesenti, ki jih 17.850, pa bodo v kratkem dobili zemljo. Od teh preostalih interesentov odpade na petrovgrajsko okrožje preko 10.000.

Zemljiški sklad Vojvodine je imel vsega na razpolago 415.000 oralov zemlje. Da bodo dobili zemljo prav vsi agrarni interesenti, bodo v Vojvodini izvedli še notranjo kolonizacijo. Predvsem bodo naselili družine padlih borcev in žrtev vojne iz same Vojvodine. V okviru te notranje kolonizacije bodo naseljeni še preostali agrarni interesenti, ki v lastnem kraju niso mogli dobiti zemlje. V ta namen bodo zgradili več novih naselij, zlasti na področju prejšnjih veleposestev. Za gradnjo novih naselij v subotičkem okrožju je predvidena površina 20.000 oralov, v petrovgrajskem okrožju 12.000, v novosadskem 7500 in v pancsevskem okrožju 3000 oralov. Ko bo zaključena še dodelitev zemlje agrarnim interesentom iz Vojvodine in bo izvedena tudi notranja kolonizacija v Vojvodini, bomo lahko smatrali, da je končano veliko delo agrarne reforme v tej najbolj rodovitni pokrajini naše države. b

Pocenitev kruha in premoga v Beogradu

V zvezi s splošno politiko zniževanja cen za izboljšanje življenjske ravni delovnega ljudstva, je izvršilni odbor mesta Beograda izdal potrebne ukrepe za znižanje cen določenih predmetov najširše potrošnje. Ponovno je bilo odredeno znižanje cene premoga-lignita iz Kosolinice in iz kolubarskega bazena, in sicer od dosedanjih 581 na 500 din za tono. Znižanje slopi v veljavo 4. junija. Mestni izvršilni odbor pa je poleg znižanja cene predpisal v soglasju s predstavniki Zdrženja prevoznikov tudi znižanje tarife za prevoz premoga, drv in gradbenega materiala. Mestno podjetje za kurivo, ki je bilo ustanovljeno pred tremi meseci ima več velikih skladišč premoga, preskrbelo je potrebno prevozna sredstva za dostavo premoga na dom in je uvedlo racionalno poslovanje pri razdeljevanju kuriva. Na ceno je vplivalo tudi znižanje železniške tarife pri prevozu premoga za 20 odstotkov.

Nadaljnji uspeh izvršilnega odbora predstavlja znižanje cene kruha ob istočasnem zbolšanju kakovosti. Cena kruha se je znižala od 7 na 6,25 din za kilogram. Vrh tega pa je predpisano znatno zboljšanje kakovosti kruha. Doslej so pekli kruh, ki je vseboval 65 odstotkov pšenične moke, 10 odstotkov sojine moke in 25 odstotkov koruzne moke. Od 4. junija pa bo vseboval kruh 80 odstotkov pšenične moke in 20 odstotkov koruzne moke, medtem ko sojine moke ne bodo več uporabljali za kruh.

V maju so bile znižane tudi cene nekaterim drugim važnim živilom. Ta-

ko se je mast pocenila od 60 na 54 dinarjev, jagnjetina pa od 50 na 41 do 43 din, svinjsko meso pa se je pocenilo od 49 na 44 din. Tudi na beograjskem živilskem trgu se je v zadnjih tednih bistveno pocenila povrtina.

Beograjski trg kaže v primeri z lanskim letom glede oskrbe ogromen napredek. Treba si je polklicati v spomin le borbo, ki so jo vodile ljudske oblasti lani ob uvedbi maksimalnih crtnih cen, ko so trgovci z zelenjavo in solivcem skušali s stavko onemogočiti uveljavljanje predpisanih cen. Takrat je mestno nabavno podjetje skupaj z nabavnimi združenji prevzelo nalogo, preskrbeti beograjsko prebivalstvo z zelenjavo in povrtino. V tej borbi je tudi uspelo. Oddelek za trgovino in preskrbo mestnega izvršilnega odbora je letos organiziral dobavo povrtine iz državnih posestev, vrhu tega je prišel pri sodelovanju velik krog kmetijskih združenj. Količine sadja in povrtine, ki bodo letos na razpolago za preskrbo beograjskega prebivalstva, bodo tako velike, da bo mogoče kriti vsako vpraševanje. Medtem, ko je prišlo leta 1939 na beograjski trg okrog 20 milijonov kilogramov sadja in povrtine, bo letos po potrebi na razpolago tudi 60 do 100 milijonov kilogramov. Danes so mestna podjetja, ki so bila ustanovljena v zadnjem letu, najmočnejši čimničelj na beograjskem trgu. Sedanja organizacija preskrbe je najboljše jamstvo, da se onemogoči špekulacija na račun potrošnikov.

Poslovanje državnega podjetja »Telprom«

Minister za industrijo in rudarstvo vlade LRS je na podlagi uredbe o ustanovitvi državnega podjetja za zasebne telefonske naprave »Telprom« (Uradni list LRS 1. junija t. l.), ki vsebuje poleg predpisov o ustroju podjetja tudi važne predpise o poslovanju.

Podjetje »Telprom« vključuje v svoje poslovanje vse zasebne telefonske naprave na področju LRS, obsežene v 2. in 3. členu uredbe (podcentralne, centrale za interne obratne namene, naprave, ki imajo več kakor dva stranska aparata) in je izključno upravičeno, nabavljati in prodajati projektirani in instalirani, vzdrževati in revidirati vse zasebne telefonske naprave. Kot zasebne telefonske naprave se smatrajo tiste, ki so postale last uporabnikov z nakupom (lastniške naprave) in tiste, ki so izročene uporabnikom proti najemninam (najemniške naprave). Vse na novo montirane telefonske naprave so najemniške. V posameznih primerih lahko podjetje »Telprom« izjemno dovoljuje tudi lastniške naprave.

Z lastniškimi napravami razpolagajo uporabniki sami, vendar pa opravljajo vzdrževanje, popravila, povečanje, razširjenje, dopolnitve, pre-

Nov način električnega segrevanja železobetonskih konstrukcij

Inženirja Vaher in Bijalji sta odkrila nov način električnega ogrevanja železobetonskih konstrukcij. Kar, kot je znano, so pričeli v zadnjem času v gradnjah zelo uporabljati električno ogrevanje betonskih in železobetonskih konstrukcij. Ta metoda omogoča, da se izvedejo gradbeni dela brez velikih stroškov in nekajkrat pospeši proces strjevanja betona. Doslej so električno ogrevanje betonske konstrukcije na ta način, da so spustili preko elektrod trofazni izmenični tok v beton. To je zahtevalo precejšnjo potrošnjo kovin za elektrode in provodnike, kakor tudi kvalificirane električarje.

Nov način električnega ogrevanja z enofaznim tokom pri uporabi armature kot elektrode petkratno zmanjša porabo materiala za elektrode, znatno skrajša provodnike in omogoča, da se uporabijo pri tem kvalificirani delavci. Stroški segrevanja se zmanjšajo na eno tretjino.

selitve, pregleda in premestitve teh naprav podjetje »Telprom«, bodisi da gre za naprave s priključkom ali brez priključka na državno telefonsko omrežje. Uporabniki morajo skleniti s podjetjem »Telprom« vzdrževalne pogodbe, ki se ravna po vsakokratnih veljavnih mezdah ali po režijskem obračunu.

Vsa zasebna telefonska naprava mora imeti kontrolni aparat z vtičnim dozo oziroma pretikom za direktni priklop na poštno linijo zaradi prežuknje. Te kontroline aparate dobavlja in montira kot najemniške aparate podjetje »Telprom«. Uporabniki plačajo montažne stroške, montažni material in najemnino za kontrolni aparat.

Najemniške naprave so last podjetja »Telprom«. Za te naprave plačujejo uporabniki najemnino, vzdrževalno in popravila po dogovoru ali po pogodbah za dobo 10 let. Ti dogovori se skladno spreminjajo ob

Celje in njegovo električno omrežje

Z napredkom elektrotehnike in vzporedno s takratno elektrifikacijo, je bilo mesto Celje elektrificirano leta 1911. Takrat je bila določena napetost omrežja 120/220 voltov. Nekaj let kasneje pa se je ta napetost iz tehničnega in gospodarskega vidika povsod izkazala kot neprimerna. Prvi svetovni vojni so številne elektrarne svoja stara omrežja preuredile na novo normalizirano napetost 220-380 voltov. Danes je v vseh zastarelih omrežjih taka preureditev še bolj potrebna iz tehničnih in gospodarskih razlogov. Pri višji napetosti 220/380 voltov se zmanjšajo izgube in omrežju, tudi padec v omrežju se znatno zmanjša. Za omrežje enake zmogljivosti je treba manj bakra, kar je važno posebno pri gradnji novih vodov in hišnih instalacij. Pri enaki izgubi v omrežju se lahko vodi izpeljejo mnogo dalje od transformatorja, zato se zmanjša tudi potrebno število transformatorskih postaj. Sedanja napetost zahteva mnogo več transformatorskih postaj, s tem pa se znatno povečajo izgube pri praznem teku, ki so neizogibne pri transformatorju. Vse te izgube predstavljajo znatno denarno vrednost, ker mora elektrarna izgubljeni tok prav tako plačati.

Ker se je že povsod uveljavila normalna napetost 220/380 voltov, izdelujejo danes vse tovarne električne aparate in stroje predvsem za to napetost. Nabava raznih električnih motorjev, žarnic in ostalih aparatov za staro in normalno napetost je zvezana z velikimi težavami. Najbolj se občutijo te težave pri nabavi vseh medicinskih aparatov. Jasno je tudi, da so cene aparatov in strojev ter ostalih potrebščin za normalno napetost nižje in je tudi izbira večja.

To so prednosti pocenote napetosti 220/380 v, katere so vodile do preureditve skoraj vseh zastarelih omrežij v Sloveniji. Stara napetost, ki jo ima še mesto Celje, povzroča tudi v vsakdanjem življenju mnogo nevšečnosti.

Ker imamo pri tej napetosti velike izgube, nam pade napetost od normalnih 120 voltov, za katero so izdelane naše žarnice z ostalimi aparati na 90 voltov in večkrat celo 80 voltov. Zarilna nitka žarnice pri nižnji napetosti 90 voltov premalo razžari, zato daje žarnica kvečjemu 30% energije svetlobnega toka, katerega bi morala oddati pri normalni napetosti 120 voltov. Izguba 70 % svetlobnega

spremembi obračunskih mezd ali veljavne obrestne mere. Zaradi čim bolj ekonomične uporabe razpoložljivih telefonskih naprav je podjetje »Telprom« (dokler ne bo omogočena prosta nabava novih naprav) upravičeno po lastnem poudarku in po odobritvi ministrstva za industrijo in rudarstvo zamenjati, zmanjšati ali povečati telefonske naprave.

Vsa potrebna popravila in motnje zasebnih telefonskih naprav prijavljajo uporabniki podjetju »Telprom«, ki mora čim prej izvršiti popravila in odstraniti motnje. Zasebniki in druga podjetja ne smejo brez posebnega dovoljenja podjetja »Telprom« izvrševati montaž in revizij telefonskih naprav.

Višina stroškov za nabavo, montažo, razširitev, popravila, vzdrževanje, revizije in najemnine telefonskih naprav določijo urad za cene pri predsedništvu vlade LRS na predlog ministrstva za industrijo in rudarstvo.

toka pa nikakor ni v skladu s prihrankom 25% energije, ki nam jo števec zaradi padca napetosti manj zabeleži. Iz tega je razvidno, da je sleherni potrošnik oškodovan, saj plača za razsvetljavo dosti več, kakor bi plačal, ako bi imeli normalno napetost. Tudi radijski aparati in električni motorji pogosto zaradi velikega padca napetosti odpovedo poslušnost.

Ker ima že okolica Celja normalno napetost 220/380 voltov, nastajajo neprijetnosti na meji obeh napetosti. So primeri, da nepoučen kupec kupi žarnico, ki takoj ob priključku pregori, ker je bila za napetost 120 voltov namesto za 220 voltov. V nasprotnem primeru pa žarnica sploh ne odda svetlobe. Preseljevanje iz mesta v okolico in iz okolice ter drugih krajev v Celje povzroča težave. Ob takih prilikah se uniči mnogo žarnic, ako pa ima nesrečni preseljenec smolo, se pokvari tudi radijski aparat ali pa likalnik, odnosno kuhalnik. Takšni primeri so danes zelo pogosti, pokvarjenih aparatov pa v nekaterih primerih zaradi pomanjkanja materiala sploh ni mogoče popraviti.

Ze pred leti so okoliški kraji uvedli normalno napetost, tako tudi Zalec in Sv. Pavel pri Prebuldu. Jasno je, da bo treba čimprej uvesti normalno napetost tudi v Celju.

Državne elektrarne Slovenije gotovo ne bodo dopustile, da bi se nadalje ostala ta negospodarska napetost. S preureditvijo bo treba pričeti čimprej. Ni potrebno, da bi se preureditve izvršila naenkrat. Treba je zaenkrat izdelati le celoten načrt, po katerem bi se preureditve izvedla v nekaj letih. Če upoštevamo, da bi se sestavili deli odpadlih transformatorjev lahko uporabili pri novih transformatorjih, bi se precejšen del stroškov lahko kril s prihrankom zaradi manjših izgub v omrežju, kar že precej nanese pri sedanjih letni potrošnji mesta Celja (okrog 1.500.000 kWh). Pri tem pa moramo še upoštevati, da je elektrarna prisiljena odklanjati nove priključke zaradi premanjnih preskokov pri posameznih vodih. Tudi to bi pri preureditvi odpadlo, ker bi sedanjih preseki vodov pri višji normalni napetosti dopuščali še precej novih priključkov. Prepričani smo, da se bo obratno vodstvo elektrarne z delavstvom potrudilo izvesti to izpremembo kakor da tekmuje za prvomajsko tekmovalje.

T. D.

Akontacije na inozemske rente in pokojnine iz socialnega zavarovanja

Ministrstvo za delo FLRJ v Beogradu je iz državnega proračuna za leto 1946. stavilo Osrednjemu zavodu za socialno zavarovanje v Zagrebu na razpolago kredit, iz katerega bo ta zavod v kratkem pričel izplačevati upravičencem do inozemskih socialno-zavarovalnih rent in pokojnin akontacije na te rente in pokojnine kot nujno preživninsko pomoč.

O tem je ministrstvo predpisalo posebno »Navodilo«.

»Navodilo« določa, da morejo akontacije dobiti samo upravičenci: 1. ki so državljani FLRJ; 2. ki so za to že proslili ali pa bodo proslili do najdlje 31. dec. 1946, oziroma v treh mesecih po vrnitvi v domovino, 3. se vrnejo po 1. okt. 1946; 3. ki dokažejo z listinami, da jim je bila inozemska renta ali pokojnina že priznana; 4. ki dokažejo, da nimajo drugega stalnega dohodka, ki bi zadostoval za preživljanje; 5. da so glede na narodno-osvobodilni pokret neoporečni; 6. ki predložijo pismo

izjavo, overljeno po pristojnem Krajevem ljudskem odboru, da odstopajo rentne obroke, ki jim bodo naknadno nakazani iz inozemstva, do višine izplačanih akontacij Osrednjemu zavodu za socialno zavarovanje v Zagrebu.

Akontacije bo Osrednji zavod za socialno zavarovanje v Zagrebu izplačeval od 1. maja 1946 dalje, oziroma od začetka meseca, v katerem je bila ali bo prošnja predložena. Izplačevale se bodo v višini minimalnih rent in pokojnin po tozadevnih Uredbi z dne 14. sept. 1945, t. j. kakor za domače rentnike in upokojence: po din 700 na mesec za one, mogočnost, po din 900 za starostno, po din 450 za vdovsko, po din 175 za otroško in po din 450 za sirotinško pokojnino; po din 400 za 50%-no, po din 500 za nad 50-60%-no,

»Mladinska prog« bo za 50% razbremenila promet na progi Sarajevo—Brod!

končno posvetovanje glede vprašanja obnove in izgradnje šolskih poslopj. Predstavniki organov ljudske prosvete iz 12 področij so poročali, da so mnoga šolska poslopja in otroška zabavišča, ki so jih porušili nemški okupatorji, že popravljena. V letošnjem letu bo v mestih 12 področij obnovljenih 179 šolskih poslopj in otroških zabavišč.

Nove električne centrale

Kakor poroča Tass, so delavci, ki delajo v proizvodnji električne energije v vzhodnih področjih dežele, dosegli v domovinski vojni velike uspehe. Kapaciteta električnih central je bila na vzhodu povečana v primeri z 1940. letom za več kot 2 in pol krat. V četrti stalinski petletki se bo gradnja električnih central na vzhodu razvijala še hitreje. Z izgradnjo novih in razširitvijo obstoječih električnih central se bo proizvajalo 1.500.000 kw električne energije, t. j. toliko, kolikor je bilo po načrtu le. ninsko-stalinskega načrta državne elektrifikacije dežele predvideno za 15 let. Samo v Sibiriji bodo napejali vod visoke napetosti v dolžini približno 1500 km.

Obnova šolskih poslopj

Tass poroča, da je bilo 30. maja v ministrstvu za prosveto RSFSR

po din 700 za nad 60-80%-no, po din 900 za nad 80-100%, po din 1200 pa za nad 100%-no nezgodno rento.

Akontacija se ne bo izplačevala naslednjim:

- 1. nezgodnemu rentniku, čigar delovna sposobnost zaradi utipele nezgode ni zmanjšana za vsaj 50%;
- 2. tistemu, ki glede na naš narodno-osvobodilni pokret ni neoporečen;
- 3. vdovi, mlajši od 40 let, ki je brez otrok ali pa ima otroke, pa zanje ne skrbi, ali pa ima take, da so že dopolnili 14. leto, oziroma v slučaju solanja 16. leto starosti; vdovi, ki se je vnovič poročila.

Upravičenci do socialno-zavarovalnih rent in pokojnin, ki prebivajo na področju LR Slovenije, so zavodu v pretežni večini že prijavili svoje pravice do teh rent in pokojnin in zaprosili za posredovanje za njihovo obnovo, oziroma za izplačilo akontacije dotlej, ko jim bo spet mogoče dobiti rente in pokojnine neposredno od pristojne inozemske socialno-zavarovalne ustanove. Predložili so po večini že tudi dokazila o priznani pravici, to je dekretne v izvirniku ali v overjenem prepisu ali kak drug dokaz. Vsem tem ni treba vlagati kakove nove prošnje za akontacijo, ker bi s tem izplačilo samo zavaykili.

Pač pa naj si vsi tisti, ki žele dobiti akontacijo, takoj preskrbijo pri svojem Krajevem ljudskem odboru: 1. potrdilo o svojem imovinskem stanju; 2. potrdilo o svoji neoporečnosti; 3. overljeno lastnoročno podpisano izjavo, s katero odstopajo rentne zneske do višine izplačanih akontacij Osrednjemu zavodu za socialno zavarovanje v Zagrebu. — Vdove morajo, če se niso, predložiti razen tega še potrdilo: 1. kdaj so rojene, 2. da se znova niso poročile, 3. one, ki se niso 40 let stare, potrdilo, da imajo otroke, mlajše od 16 let, in da zanje skrbe. — Za otroke do 16. leta starosti je treba predložiti, v kolikor to še ni storjeno, potrdilo: 1. o njih rojstvu, 2. o njih solanju, če so stari že preko 14 let, 3. da so siroci, če so brez staršev, 4. da so brez lastnih dohodkov za preživljanje in kdo jih sedaj preživlja.

Vse te kolke proste listine naj interesenti čim prej predložijo odseku za rente in pokojnine podpisane zavodu v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. Čim bo ta odsek sprejel vse zahtevane listine, bo prošnje za akontacije takoj poslal Osrednjemu zavodu za socialno zavarovanje v Zagrebu zaradi izplačila.

Gospodarske vesti

— Cenik za živila in živinjske potrebščine. Urad za cene pri predsedništvu vlade LRS je v »Vestniku«, ki izhaja kot priloga »Uradnega lista LRS« objavil nov cenik za živila in živinjske potrebščine za mesec junija t. l. Cena za živila domačega izvora so v glavnem ozpomnjenane. Cene blaga Unrinega izvora pa to v številnih primerih znižane, deloma v večjem obsegu. Cena sojini moki iz združbo je znižana od 4,50 na 3,70 din za kg, cene grahu v zajuju od 6 na 5 d in cene luščene mu rižu od 20 na 18 d in za kg. Unrino mlo je za malenkost dražje, nespremenjena pa ostane cena mlu domačega izvora. V večm obsegu je znižana cena Unrinim mesom konzervam, zlasti konzervam z mieto izvorno, z mleto govedino ter z govedino in lačemprijem. V manjšem obsegu so znižane tudi cene mameledaj Unrinega izvora.

— Državno podjetje za strokovno organizacijo pisarn pričelo z delom. Državno podjetje za strokovno organizacijo pisarn »Storka« je pričelo z delom v Beogradu, kmalu pa bo sta ustanovljeni tudi podružnici v Zagrebu in v Ljubljani. Po uredbi o ustanavljanju podjetij ima »Storka« nalogo, da skrbi za strokovno organizacijo državnih, združenjskih in zasebnih gospodarskih podjetij in da jim daje na razpolago vse potrebne pripomočke. Ob sodelovanju Državnega revizijskega zavoda bo podjetje določilo najbolj praktično organizacijo za vsako stroko posebej.

— Ukinjenje komisij za obvezni odkup kmetijskih pridelkov. Minister za trgovino in preskrbo vlade LRS je s posebno odredbo razveljavil svojo uredbo o sestavi in poslovanju komisij za obvezni odkup kmetijskih proizvodov z dne 22. januarja 1946.

FIZKULTURA

Nogometno prvenstvo Slovenije

V nedeljo je nadaljevalo tekmovalje za nogometno prvenstvo Slovenije. Srečala so se moštva FD »Dolnje Lendave« in trboveljskim »Rudarjem« ter celjskega »Olimpa« in »Zelezničarja« iz Ljubljane. Kakor je bilo pričakovati, so Trboveljčani pustili v Lendavi obe točki, ljubljanski »Zelezničarji« pa so se z zmago nad »Olimpom« uvrstili na drugo mesto v tabeli. Po predzadnjem kolu prvega dela tekmovalja je vrstni red udeležencev naslednji:

Lendava	3	3	0	0	7:2	6
Zelezničar Lb.	3	2	0	1	5:3	4
Zelezničar Mb.	3	1	1	1	4:4	3
Rudar, Trbov.	4	1	0	3	5:7	2
Olimp, Celje	3	0	1	2	2:7	1

Pri tem je treba pripomniti, da je »Lendava« vse tri tekme igrala na domačem igrišču. »Zelezničarji« iz Ljubljane je svoje štiri točke nabral izvajen domačega terena. Tudi mariborski »Zelezničarji« je vse tri tekme odigral na tujem igrišču. Celjski »Olimp« je dvakrat igral doma in enkrat v Ljubljani s trboveljskim »Rudarjem«. Trboveljčani so dve tekmi igrali doma, dve pa izven domačega igrišča. Razen »Rudarja« morajo vsa moštva v prvem delu tekmovalja odigrati še po eno tekmo, in sicer prvo v nedeljo »Lendava« na domačem terenu s celjskim »Olimpom«, ljubljanski »Zelezničarji« pa prvo tekmo na domačem igrišču s mariborskim »Zelezničarjem«.

O nedeljskih tekmah smo prejeli naslednji poročili:

»Zelezničar« Lb. - »Olimp« 3:1 (2:1)

Tudi tretjo tekmo za nogometno prvenstvo Slovenije so ljubljanski »Zelezničarji« igrali izven doma, in sicer na razkošnem stadionu FD Olimpa v Celju. Ker je že pozabljeno, naj o tej kratki športni napravi, za katere bližnji izpopolnitelj so pripravljeno še lepši načrti, povemo športnikom vsaj to, da je v eni izmed modernih skladnic tr. dni v tednu v obratni pravi fineša sauna, naprava, ki je gotovo edna v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh. Zal je bil protok za današnji nogometni dogodki slabo obiskan, ker je mnogo Celjanov, ki že radi pihajo tudi med nogometne, prav daleč odšli na izlet v Postojno.

»Dol. Lendava« - »Rudar« 3:1 (2:0)

Tretji gost v Dolnji Lendavi v letošnjem nogometnem prvenstvu je bila enajstotiska trboveljskega »Rudarja«. Zanimanje za tekmo je bilo tako v Lendavi kakor tudi v drugih nogometnih središčih Slovenije veliko, ker sta se srečali dve izredno borbeni enajstotiski. Igra je bila odigrana v lepem vremenu in je imela prvenstven značaj. Gostje so se predstavili kot postrvovalno in borbeno moštvo, ki je vložilo mnogo truda za doseg pozitivnega rezultata. Njihov napad je streljal iz vsake pozicije in je imel domači vratar mnogo posla, ki ga je uspešno opravil. Domača enajstotiska ni bila tako razpoložena, kakor v tekmi s mariborskim »Zelezničarjem« in se ji je poznala utrujenost.

Na igrišču se je zbralo okoli 500 gledalcev, ki so pozorno spremljali potek igre.

FD J. Gregoričič — FD Storzic 2:2

S tem je postalo mladinsko moštvo Storzica pravokrajno in se plasiralo za tekmovalje v slov. prvenstvu in tam. Goli so se vrstili: v 7. min. 3:2 za »Borca«, izenačenja v 23. min. po Kranju; v vodstvo pride v 33. min. zopet Borec, izenačilo in zmagovalni gol pa dajo Kranjčani v 40. in 43. minuti.

Vojaško prvenstvo

KNOJ Sarajevo - KNOJ Ljubljana 3:0 (3:0)

V prvem kolu prvenstvenega tekmovalja Korpusa narodne obrambe Jugoslavije sta se srečali enajstotiski KNOJ-a iz Sarajeva in Ljubljane. Tekma se je končala z zasluženo zmago gostov. Kakor je že iz rezultata razvidno, so Sarajevčani izstili odločitve že v prvem polčasu in pri tem je ostalo do konca tekme. Domačini kljub temu, da so imeli po odmoru igro v svojih rokah, razlike bilo niso mogli zmanjšati, ker ni bilo realizatorja. V ljubljanskem napadu si je mnogo prizadeval Hacler, vendar tega ni mogel izraziti v zgodnjih. Goli so padli v 7., 26. in 39. minuti prvega polčasa. Tekmo je vodil sodnik Žitnik, gledalcev se je zbralo okoli 500.

Prijateljske tekme

FD Storzic — FD Borec (Lj.) 5:4 (2:2)

V nedeljo je bila po dolgem času v Kranju odigrana prijateljska nogometna tekma z enim ljubljanskim društvom. To pot je bil v gosteh »Borec«. Tekma je bila vseskozi zelo borbeno in dovolj ostra. Tako domačini kot gostje niso mogli nastopiti kompletni, kar zlasti domačinom ni prav nič škodovalo, poznalo pa se je v gostom, posebno še po težki poškodbi leve zveze v prvem polčasu. Prva dva gola so zabil gostje, do polčasa so izenačili domačini. Po odmoru je bilo precej zrelih pozicij za gole tu

V »Mladinskem tednu« okrepimo fizikalni pokret z novimi tisoči aktivnih fizikalnih pokretov!

zoeje pa je vse vidneje popuščal pred dobro delujočim strojem v Zelezničarskih vrstah. Svoje močnejše orožje ima tud. ta enajstotiska v obrambnih formacijah, medtem ko je ves napad vigran in usmerjen na enega samega mošta — odličnega Caterja, ki mu deloma sekundira še krepki Coh. Te nepopolne sile danes niso mogle prekriti računov izredno razpoložljivim gostom, čeprav zasluži posebno ožj. obrambni trio vsu pohvalo. Razen tega so vsi igrali vsigledno fair in zaradi vzdrževanja discipline na igrišču sodnik ni imel nobenega opravka.

Igra je imela čevda svoj neog. bni prvenstveni pečat, ker imata pač oba nasprotnika svoje tihe in nemajhne skrbi s točkami, ki ju spremljajo v vsaki še tako vsakdanji fazi v tej igri. Bilo pa je v njej le večji nekaj smiselnega dela, nekaj premišljenih potez, nekaj tega, o čemer pravimo, da je zadovoljilo nogometno občinstvo.

Iz Poteka bi bilo na kratko povedati tole: Igra odprejo Celjani z vnetim in silnim zamahom, ki jim v 15. minuti navzve vodilni gol po Caterju. Minuto kasneje so Zelezničarji v protinapadu; za roko Čebularja sledi enajstmetrovka, ki jo pretvori Razborsnik v gol. Izid je zenačen 1:1. V 25. min. se tehnična tudi v številnih obrne na stran gostov. Cesar polži idealno zogo pred Razborsnika, ki z lepim strelom spremeni stanje na 2:1 za Z. Gostje se zdaj uveljavljajo zmerom občutnejše, toda do odmora ostane pri starem. Kot 2:2. Druga polovica se začne s splošnim napadom Z. Kljub občutni premoči in stalnemu голу v zraku se vrsti le dolga vrsta kotov v škodo domačinov, ki pa vztrajno odbijajo vsako nevarnost. Sele v 39. min. se iz ene izmed številnih gneč ponudi Brodniku priložnost, da se izkaže s svojo rutino v neposredni bližini svežiča. Polvičsko zogo z leve rjame s prvi in jo potisne mimo Macuha med drogovje. To je bilo 3:1 in tako je ostalo, čeprav so domači do zadnjega še nekajkrat poizkusili dodati čestnemu golu še enega. Vsekafor pa so z izidom, ki pojde v kroniko, po današnji igri lahko samo zadovoljni.

Moštvi sta nastopila v naslednjih sestavih:

Zelezničar: Razborsnik I, Sočan D., Alijančić, Sočan V., Pilej, Košenina, Šladler, Brodnik, Razborsnik II, Cesar, Šebenč.

Olimp: Macuh, Čebular, Koželj, Korčija, Trnovšek, Pasero, Coce, Posinek, Coh, Cater, Vendlin.

Sodnik Deržaj iz Ljubljane (stranska Jan iz Orel iz Celja) je vodil z vsu avtoriteto, bil pa je pri presojanju offsidov manj siguren, kakor ga sicer poznamo. Gledalcev okrog 500.

DROBNE ZANIMIVOSTI

Nov državni rekord za ženske v skoku v daljino. Na sobotnem lahkoatletskem mitingu subotičkega »Jedinstva« so bili postavljeni nekateri prav dobri rezultati. V skoku v daljino je Varmuža s 492 cm postavila nov državni rekord.

Sijajen uspeh motociklista V. Mraka na tržaškem dirkališču. Tržaški motoklub je na praznik prvič po vojni organiziral na dirkališču Montebellu motociklistične dirke, k sta se jih udeležila tudi brata Mraka iz Ljubljane. Vinko Mrak si je priboril dve prvi mesti, Slavko Mrak pa dve tretji mesti. Na dirki se je smrtno ponesrečil reški dirkač Marana.

Nasi teniški reprezentanti na wimbledonskem turnirju. Fizikalni savez Jugoslavije je dobil povabilo za udeležbo trojice jugoslovanskih teniških igralcev na wimbledonskem turnirju, ki se začne 24. junija. Za udeležbo na turnirju so bili določeni Mitič, Punčec in Palada v singlih in Mitič in Palada v igri parov.

Prvi športno-letalski miting v Beogradu. V nedeljo je bil na zemunskem letališču prvi športni letalski miting po vojni. Priredil ga je Fizikalni savez Jugoslavije s sodelovanjem pilotov Jugoslovanske armade. Zanimanje za prireditve je bilo ogromno. Miting je otvoril generalni tajnik FISAJ-a Miroslav Krečić. ki ju poudaril važnost športnega letalstva. Na mitingu so nastopili jadralski, modelarji in vojaški piloti, posebne simpatije občinstva pa si je pridobil podporočnik Franjo Godec s svojimi mojstrskimi akrobacijami.

Otvoritev igralne in veslaške sezone v Beogradu. V organizaciji mestnega fizikalnega odbora so bile v nedeljo na Savi igralne in veslaške tekme, ki so se jih udeležili tudi plavalci Jugoslovanske mornarice in armade. Igralne in veslaške nastope je za zanimanjem spremljalo 10.000 gledalcev.

Za nogometno prvenstvo Hrvaške sta bili v nedeljo odigrani dve tekmi. »Proleter« iz Belišča je v Zagrebu igral z domačo »Lokomotivo« neodločeno 2:2. Zagrebška tekme »Dinamo« in »Metalec« pa sta se razšla z rezultatom 2:0 za »Dinamo«.

V nogometnem prvenstvu Makedonije so bile v nedeljo odigrane tri tekme. V Skoplju so igrali »Rabotnički« in »Pobeda« 2:0 (1:0) ter »Makedonija« in »Kumanovo« 2:1 (1:0); v Bitolju pa »Perister« in »Goce Delčev« iz Prilepa 1:1 (1:0). Po štirih odigranih tekmah je na prvem mestu »Makedonija« iz Skoplja s osmi- mi točkami, ki ji sledi škopska »Pobeda« s šestimi, »Kumanovo« s štiri- mi, »Perister« s tremi, »Rabotnički« in »Goce Delčev« pa z eno točko.

V nogometnem prvenstvu Srbije je bila v nedeljo v Nišu odigrana tekma med domačim »Zelezničarjem« in »Jedinstvom« iz Smedereva. Po ostrini in hitri igri je zmagal »Zelezničar« 1:0.

Seja lahkoatletskega odbora fizikalnega okrožja v torko ob pol 19 na Taboru naj se udeležijo Krescinc Savo in Bojan, Branko in Žerjav Stane. — Referent za lahko atletiko.

FD Krim obvešča članstvo, da se polnoštevilno udeležijo pogrebu tov. Marolta, ki bo danes ob 17 z Zal. — Uprava.

FD Udarnik. V sredo 5. t. m. ob 20 sja odbora smučarske sekcije in sestanek vseh smučarskih sekcij. Igra se bo začela poletni trening, prosimo za polnoštevilno udeležbo. — Tajnik.

ŠAH

Radijski šahovski dvojboj med Sovjetsko zvezo in Veljiko Britanijo bo izveden od 19. do 22. junija. Organiziran bo na isti način kakor je bil prvi tak dvojboj med ZSSR in ZDA septembra 1945. Na obeh straneh bo nastopilo po deset najboljših šahistov; angleško moštvo bodo okrepili najboljši predstavniki domovinov. — Posebnost bo, da bosta na obeh straneh igrali še dve šahistki. Na sovjetski strani bosta to prvačinja Belova in Rudenkova. Obe državi sta zaradi organizacije ter tehničnega in turnirskega vodstva ustanovili poseben komite šahovskih strokovnjakov ter predstavnikov iz ministrstva za pošto, telegraf in telefon. Pobudo za to srečanje je dal šahovska sekcija pri britanskem Združenju za kulturne vezi s Sovjetsko zvezo.

Po zadnjem poročilu bodo sestavljali moštvo ZSSR: velemoštvi Botvinnik, Keres, Smislov, Boleslavski, Flohr, Kotov, Bondarevskij, Lilienthal, Bronstein in Ragozin. Za moštvo Veljike Britanije bodo prišli v poštev: Abrahams, Aiken, Alexander, Broadbent, Fairhurst, Golombek, Klein, König, List, Milner-Barry, Sir Thomas, Winter in Wood.

Radio Ljubljana

6 Slovenske narodne pesmi na ploščah. 6.15 Napoved časa, vesti in pregled spreda. 6.30 Pester jutranji drobiz na ploščah (vmes ob 7.15 napoved časa, vesti, objave in pregled spreda). 12.30 Beethove »Odlomek« iz 2. Simfonije. Andante kon moto (igra londonski simfonični orkester. dir.: Felix Weingartner). Beethove: Menuet in trio iz simfonije št. 1 (igra veliki simfonični orkester, vodi Arturo Toscanini). 12.40 Napoved časa, vesti, objave in pregled spreda. 12.55 Slovenske in hrvaške samospeve poleta mezosopranačka Ruša Bojčeva in baritonist Dušan Pertot, pri klavirju B. Adamič. 13.30 Napoved časa, pregled spreda, objave in pregled spreda. 13.45 Liszt: Preludij, simf. poem (plošče). 14. Fantje na vasi poljo narodne in partizanske pesmi. 14.30 Napoved časa in poročila. 14.45 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (druga je zveza). 15. Polvedbe. 16. Partizanske in umetne pesmi poje zbor Jadranskega odseka, dir.: Dora Matul. 18.30 Oddaja za mladino: Mladina na delu pri mladinski progi. 18.50 Oster: Religiozni in Presko. 19. Poročilo Komisije za ugotavljanje vojnih zločinov. Dokumenti o ubijanju talcev za časa italijanske okupacije. III. del. 19.15 Sestava Tone Petrovič poje umetne slovenske pesmi, pri klavirju Ciril Cvetko. 19.30 Jezikovni pogovori s slovenskim govornikom in še kaj. Vodi dr. Mirko Rupel. 19.45 Roussel: Suita v F duru Preludij — Sarabanda — Gigue — Rojstvo lire (plošče). 20. Mozartov večer. Violinski koncert v A duru — Jupiter simfonija Izvaja Radijski orkester pod vodstvom Bojana Adamiča, solist violinist Urš Prevoršek. 20.40 Slovenski sindikalni kvintet poje slovenske umetne pesmi. 21. Iz pripovednih del (literatura): Iz del Maksima Gorkoga v postavitvi 10 letnice njegove smrti. 21.45 Napoved časa, vesti, objave in pregled spreda. 22.15 Bolgarske narodne pesmi na ploščah. 22.30 — 23. Violinski Nik-la Petrovič in Bojan Adamič igra na lahko noč.

Koledar

Torek, 4. junija: Francšek Kar., Dika, Kvintin.

Spominski dnevi

4. 6. 1943. Boji Tomšičeve brigade na Osredku, Javorju in Stangarskih poljanah, padlo 120 Italijanov, boj pri Crngrobu na Gorenjskem.

Dežurne lekarne

Danes: I. državna lekarna, Marijin trg 5; lekarna Oblak v Št. Vidu.

NARODNO GLEDALIŠČE Drama

Torek, 4. junija, ob 20.: Goldoni-Rupel: Primorske zdrahe. Sind. abonma, red SC.

Sreda, 5. junija, ob 20.: Simonov: In tako tudi bo. Red D.

Četrtek, 6. junija, ob 20.: Gorbatov: Mladost očetov. Red Četrtek.

V torko bo uprizorila Drama za abonente sind. abonmaja SC Goldoni-Ruplovo komedijo »Primorske zdrahe«, v režiji in inscenaciji Bojana Stupice. Dejanje je presajeno na slovensko morje obalo ter se dogaja v mali ribiški vasi. Iz neznanega zapleta se razvije med preprostimi ribiči ter njihovimi ženami in dekletki pravačarji vihar, ki se pa na koncu prav tako hitro spet poleže. Govor je prelit v zapadno kraško narečje.

Opera

Torek, 4. junija, ob 20.: Verdi: Rigoleto. Gostovanje Stanoje Jančkoviča, baritonista beogradske Opere. Red Premierski.

Dnevne vesti

V soboto spoznavanju in zbliznanju. Vabimo člane Društva likovnih umetnikov, Gledaliških igralcev, Glasbenih avtorjev in Društva slovenskih književnikov, da se odprta svoje klubne sobe udeležijo. — Vhod v klubne prostore je iz Franciškanske ulice.

V soboto, 1. junija, sta se poročila v Novem mestu tov. Torkar Nada in tov. inž. Žerjal Ant., upravnik Novograda. Čestitamo.

Pionirji četrti Tabor prirede v okviru Mladinskega tedna kulturni večer v torko, 4. junija v dvorani Delavske zbornice ob 7 zvečer. Poleg ostalih točk je na sporedu tudi mlajnska spevoigra »Kresniček«. Vse starše in prijatelje vabimo k čim večji udeležbi. Prostovoljni prispevki! 1189-0

Prijavite se za izlet v Št. Jernej! Zavoljo velikega zanimanja javnosti za konjske dirke v Št. Jernejju so oblasti obljubile poseben vlak, če se danes in jutri prijavi pri Putniku zarnostno število izletnikov. V nasprotju nem primeru bo organiziral Putnik izlet z rednim vlakom, ki pa nana tako ugodnih časov. Posebni vlak pa bi se lahko ravnal po želji večine izletnikov. Zato s prijavo pri Putniku ne odlašajte, ampak se prijavite takoj.

Vsem zobotehničnim vajencem! Javite se takoj Zobotehnični šoli v Ljubljani zaradi dodelive paketa Rdečega križa. Vsak naj prinese s seboj učno pogodbo. 1186-0

Državna gimnazija Kranj. Popovnici, dopolnili in posebej izpitni bodo 11. in 12. junija 1946. — Pravilno opremljene prijave za izpite sprejema ravnateljstvo do 8. junija 1946.

Lokalna avtobusna proga Ljubljana-Jezica. Zaradi zapore ceste Jezica-Ljubljana se s 5. junijem začasno ukine lokalna avtobusna proga Ljubljana-Jezica.

Drevi ob 18 bo predaval v zbornici univerze profesor Jean Lacroix o temi: Francoska literatura po vojni. — Vabljeni vsi.

PLAČILNE OLAJSAVE PRI NABAVI KURIVA

Produkcija premoga in prometna sredstva so do konca julija na razpolago za kritje potreb vsem potrošnikom, da si oskrbijo kurivo za zimsko ogrjevanje. V jeseni in pozimi ne bo vagonov na razpolago v ta namen. Premog razpada na skladiščih trgovcev zaradi vročine in dežja. Zato je bolje, da premog pride čimprej v drvarnice potrošnikov. Tudi nimajo niti »Kurivo-promet«, niti trgovci tako velikih skladišč, da bi si mogli napraviti zalogo za potrebe potrošnikov za vsu zimo in se dogaja, da morajo došlo kurivo odklanjati.

Ker je razumljivo, da mnogi potrošniki ne morejo naenkrat plačati v gotovini vse kurivo, ki ga potrebujejo preko zime, je Mestni ljudski odbor okroglega mesta Ljubljane pokrenil vse potrebno, da omogoči siehernemu delovnemu clovku nabavo kuriva proti odplačevanju v 6 mesečnih obrokih; to pa v obliki posojila, ki ga bo nudila Mestna hranilnica ljubljanska po skrajšanem postopku in po nižnjim obremenim meri 5%. Ker se odplačevanje prične že s prvim mesecem in traja 6 mesecev, bodo skupni stroški potrošnika znašali le cca. 2%, na primer od 2000 din posojila cca. 40 din. Postopek za doseg tega posojilnega kredita je ojašan in stranki ne bo treba opravljati posebnih poti do Mestne hranilnice, temveč bo vse potrebne formalnosti opravila na kraju svoje zaposlitve in pri onem trgovcu ali zadrugi, kjer želi nabaviti potrebno kurivo.

Ker gre pri naznačenem kreditnem sistemu za olajšavo poslovanja produkcije, razdeljevalcev in širokih množic potrošnikov, bodo pri tej akciji sodelovali tudi Sindikalne podružnice in delodajalci. Natlačna navodila sledijo jutri.

Komunalni oddelek MLO za okrogno mesto Ljubljana.

Razdelitev kontingenta barv in lakov

Z odlokom zveznega ministrstva za trgovino in preskrbo so bile za potrebe Slovenije stavljen na razpolago naslednje količine barv in lakov: Ljubljana 3000 kg merkantilnih oljnatih barv in lakov s pripadajočimi razredili in 1500 kg nitroizdelkov, Ljubljansko okroglo 1500 kg in 500 kg mariborsko okroglo 3000 kg in 1500 kg, celjsko okroglo 2500 kg in 500 kg, novo-meško okroglo 1500 kg oljnatih barv itd. brez nitroizdelkov. Preostala količina bo nakazana pozneje.

Dodeljene količine lahko okrogni ljudski odbori ali od njih pooblaščenji razdeljevalci prevzamejo najdlje v 10 dneh od izdaje tega odloka (V. 1445/1). Glede na majhne količine razpoložljivega blaga naj okrogni odbori določijo največ dva pooblaščenca razdeljevalca za vse okrožje. Prvenstveno je pooblaščen državna tvrdka Medic & Zankl, kjer pa ta ni zastopana, naj se pooblasti kaka druga državna ali družna tvrdka. Pristojni okrogni oziroma okrajni ljudski odbori smejo v okviru določenega jim kontingenta prevzemati blago neposredno pri tvrdki Medic & Zankl z nakaznicami, sklicujoč se na zgoraj navedeni odlok trgovskega ministrstva (t. j. V. 1445/1 z dne 28. maja t. l.). O prevzetih količinah morajo prevzemniki poročati trgovinskemu ministru.

POZOR!

Za večje podjetje vsestransko soboben admin. trgov. uradnik in organizator išče stalno namestitev. — Ponudbe pod »Vsestransko« na javno borzo dela.

Poziv!

V smislu odločbe ministrstva za trgovino in preskrbo, IV. št. 301-I z dne 19. aprila 1946, je tvrdka:

Karol Sager

KIDRICEVA STEV. 9

prešla v likvidacijo. Pozivajo se vsi upniki in dolžniki, da pisмено prijavijo vse morebitne terjatve najkasneje do 15. junija 1946. Poznejše prijave se ne bodo upštevale.

Likvidator tvrdke SAGER KAROL, Celje

KINO TIVOLI

predvaja sovjetski film po dramu Borisa Gorbatova »Mladost očeta«, ki je na sporedu v ljubljanski drami:

BILO JE V DOMBASU

Predstave danes ob 20.30 in 22.

VII. in VIII. zvezek Ruskega tečaja

je izšel. Vsi naročniki izven Ljubljane, ki so že plačali naročnino, ga bodo prejeli tedni po pošti.

Zamudnike prosimo, da naročnino za vse prejele zvezke, poravnajo takoj, da ga moremo tudi njim poslati. Ljubljanski naročniki pa ga lahko dvignjo osebno v upravi »Slovenskega poročevalca«.

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA

LJUBLJANA
ima na razpolago sledeca prosta mesta:
Pri obnovi naše živinoreje so nam po-
trebni 3 blapti, ki imajo veselje do kmeč-
kega dela in živali.

Službo iščejo

STAREJŠI TRGOVSKI POMOČNIK (ko-
loniale, spicerije, delikatese), poče-
njen, z znanjem slovenskega, hrva-
škega, nemškega, deloma francoskega
in angleškega jezika, vešč slovenske,
hrvaške in nemške korespondence,
amerikanskega, nemškega, italijanskega
in enostavnega knjigovodstva išče me-
sto trg. poslovalce, knjigovodje, eksped-
ienta-skladničnika ali korespondenta.
Ponudbe na Javn. borzo dela pod »Ino.
zemska praksa«. 12.186-1

Službo dobe

KLJUČAVNICARJA, večnega avtogenskega
in električnega varenja ter ki po mož-
nosti razume nekaj kovaškega in me-
hanikarskega dela, sprejemno takoj. Po-
nudbe na Elektr. trgovalni v Škofji Lo-
ki. 12.528-2

Vajenci

VAJENKA sprejme Kosak, slikar in ple-
skar. Gorupova 4. 12.396-2

Zasluzek

PRVOVRSTNO ŠIVILJO za ženske obleke,
ki bi prišla za par dni šivat na dom
srečnem takoj Hlade M. Stari trg št.
2/II. 12.583-4

Prodaj

RADIOAPARATE najboljših svetovnih to-
vorn »Blaupunkt«, »Telefunken«, »Mi-
nerva«, »Gretz« itd. prodaja »Nova
Tehnika«. Zagreb, Zvonimirova ulica
št. 11A. 12.199-5

ERASEN 4LETNI ZREBEC

reže, sposoben za vsako delo in jahanje,
napredaj za 25.000 din. Habjančič, Lepi
njava, Mozirje. 12.295-5

SPORTNI VOZILCEK prodam

Knaflijeva 2/I. 12.509-5

ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA

Gruden-Malovec prodam. Amalija Jure-
čič, Gallusova nabrežje 27. 12.510-5

»SINGER« ŠIVALJNI STROJ

z okroglim cilindričnim prodam za 7500 din. Pred
škofijo 19, Julka. 12.512-5

MOSKO IN ŽENSKO KOLO

»Puch«, v naj-
boljšem stanju prodam. Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.540-5

OBLACILNO OMARO

z vedlanim bruš-
nim ogledalom prodam. Rožna dolina,
Cesta III.5. prtlj. 12.514-5

TRPEZEN SPORTNI VOZILCEK

takoj pro-
dam. Pietersnikova 26/I. 12.538-5

RADIO

»Cecvni« prodam. Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.539-5

NOV VOZ

»Pismost 5 do 6000 kg pro-
dam. Devica Marija Polje 25. 12.526-5

ALI ZE IMAS DEZNIK? Trgovina Mikuš,
Ljubljana, Mestni trg 15. 10.679-5
SPALNICO, kompletno in pisalno mizo iz
hrastovine, lesono kad za pranje pro-
dam. Na ogled od 3.—6. ure Gledališka
ulica 4/II. Veblo. 12.325-5
VAPOVICEVA SLIKA (olje) žoržet obla-
ka, nova moška srajca napredaj. Reslje-
va, c. 4/B desno II. 12.502-5
BLAGO ZA MOSKO OBLEKO in površnik
z podlogo zelo ugodno prodam. Naslov
v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. Ogled po
15 ur.
SPALNICO in dve kuhinjski opremi
ugodno prodam. Mizarstvo Lončarič,
Vodnikova cesta 116. 12.327-5
KLAVIRSKO HARMONIKO Meini Herold
(20 basov) skoraj novo prodam. Ogled,
Bonničarova ulica Bata, por. 12.584-5
OTROSKO POSTELJO, belo železno in
globok voziček z vložkom prodam. Rav-
nikar, Komenskega 24/II. 12.587-5
2 DOLGI BIRMANSKI OBLEKI, 2 kombi-
nirani poceni prodam. Rimska cesta št.
12, Rihavec. 12.461-5
KOMPLETNO SPALNICO, svetlo, z meh-
kega lesa in 10 kg tehnično ugodno pro-
dam. Rihavec, Rimska 12. 12.539-5
PERILO ZA DOJENČKA, otroški stolček,
deško kolo, 5—10 let, razne zavese je-
dični servis preproge 2x2,5 m, zlat
prstan lahko poročno roza cipkasto bla-
go 1 1/2 in več metrov tekača prodam.
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.500-5
OTROŠKI VOZILCEK, globok, dobro ohran-
jen in novi ženski čevlji št. 40 napredaj,
Gledališka 4/I. (desno). 12.582-5
NOV RADIOAPARAT znamke »Siemens«
prodam. Gallusovo nabrežje 29, Kroja-
čeva. 12.461-5
KOMPLETNO IZLOŽBO Z ROLOJEM,
oknom in steklenimi vrati, v brezhib-
nem stanju prodam. Naslov v ogl. odd.
»Slov. poroč.«. 12.453-5
DARILO ZA BIRMANKO, kukalo, umet-
niške razglednice, bele rokavice, šal pro-
dam. Nunska 19. 12.441-5
OTROSKO KOLO (4—6 let), »Scandall«
klavirsko harmoniko na 80 basov, šival-
ni stroj, saloničev ženski napredaj,
5—10 letni prodam. Naslov v ogl. oddelku
»Slov. poročevalca«. 12.433-5
ČEVLJE, moške, črne in športne, rjave,
galoš št. 42, ženske modre kombinirane
z belim, za birno in sive športne semiš
št. 36 prodam. Ogled med 2. in 4. uro,
Marmontova 13. 12.428-5
HARMONIKO, klavirsko, Meini Herold, 80
basov, novo, prodam za 9000 din. Ma-
težev čanček, Sv. Vid, Grobelno, 12.398-5
MOSKO KOLO, skoraj novo, z dinamo
prodam ali zamenjam za dober radio.
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.379-5
1 PAR RJAČEV SANDAL št. 38 in 1 par
crnih nizkih čevljev žensko napredaj,
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.376-5
OKROG 50 KOM. ZLITRSKIH WECK-
OVIH KOZARCEV prodam. Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.374-5
WELLS: SVETOVNA ZGODOVINA, veza-
no v platno, novo, prodam. Naslov v
ogled. »Slov. poroč.«. 12.372-5
KLAVIRSKO HARMONIKO, novo, pro-
dam. Erjavčeva 20/II.5. 12.366-5
ŠTEDILNIK, železen, majhen, napredaj v
»Dalmatinski ul. 3. prtlj., desno, 12.492-5
ZLATO ŽENSKO ZAPESTNO URO pro-
dam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. po-
ročevalca«. 12.493-5
BIRMA: Bele in temnomoderne kratke hla-
če, belo bluzo, triko srajco prodam.
Ogled od 14.—16. ure. Trdnova 7/IV,
levo. 12.495-5
ŽEPNO URO »Omega«, pripravno za bir-
manca, prodam. Ogled samo popoldne.
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.496-5
DVE OREHOVI POSTELJI s posteljnimi
omarami in umivalnikom, železno sto-
lajo za kolesa, prima dežni plašč, pro-
dam. Ogled samo popoldne. Naslov v
ogled. »Slov. poroč.«. 12.497-5
SV. PISMO, latinsko-nemško, izdaja Vul-
gata, popolna stara in nova, Zaveza
prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov.
poročevalca«. 12.498-5
MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam.
Stefan Zagmalster, Vodnikova cesta 287,
Dravje, Ljubljana. 12.499-5
VEPE ŠTEVILNO GOSTILNISKIH STO-
LOV, mize, vrtni sklopni stolovi in mize
z betonskim podstavkom, kredenco, to-
čilnico itd ugodno prodam. Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.501-5
KUHNJSKO OPRAVO in športni voziček
krem barve poceni prodam. Naslov v
ogled. »Slov. poroč.«. 12.502-5
POSTELJO, železno, zložljivo, z mrežo,
dobro ohranjeno prodam, Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.503-5
RADIO »Telefunken«, Smaragd in rablje,
no moško kolo prodam. Poljanski nasip
št. 56, levo. 12.505-5
RADIO 4+1, gume za otroški voziček, mo-
ške čevlje št. 43, cajn za moško obleko,
ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku
»Slov. poročevalca«. 12.506-5
NOVO SPALNICO prodam. Tržaška c. 2,
Vinko Samec. 12.507-5
MOSKE NIZKE RJAVE ČEVLJE št. 42,
dekliska marinska obleka za 6—12 let
in celulojna punčka, velika napredaj,
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.509-5
KOMPLETNO ZBRKO »DOBRE KNJIGE«
prodam. Drobne, Janseva 7. 12.534-5

CENEN ODMOR
V vseh zdraviliščih in letoviščih »TURIST-
HOTELA«, to je v ZDRAVILIŠČIH ROGA-
ŠKA SLATINA, DOBRNA, SLATINA RA-
DENCI, ČATEŠKE TOPLICE ter v leto-
viščih BLEJ, BOHINJ, SV. KRIZ NAD JE-
SENICAMI, MARIBOR, SLOVENJ GRA-
DEC, DRAVOGRAD — stane dnevna pre-
skrba s prenočitvijo v času do 30. junija od
din 100.— do din 150.—; ljudski aranžman
pa samo din 70.—. Pojasnila pri uravnav-
janju zdravilišč in letovišč, v vseh pisarnah »Put-
nika«, pri Drž. gostinskem podjetju »Turist-
hotel« v Ljubljani, Gledališka 8 ter pri nje-
govih izpostavah na Bledu in v Mariboru.

MOSKO ŽEPNO URO, zlat obsek in sre-
brno vorzičko prodam. Primerno darilo
za birmanca. Naslov v ogl. odd. »Slov.
poročevalca«. 12.515-5
ŠIVALNI STROJ, pogreznjiv, prodam.
Mestni trg 8/II, levo, hišnica, 12.516-5
OTROSKO POSTELJO, lepo, z žičnim
vložkom prodam. Naslov v ogl. oddelku
»Slov. poroč.«. 12.517-5
BELO OBLEKCO za 10 let stargata fanta
prodam. Cegnarjeva 4. * 12.518-5
ZLATO ŽENSKO ZAPESTNO URO pro-
dam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. po-
ročevalca«. 12.519-5
MODERNO SPALNICO, kombinirano,
ugodno prodam. Pohištvo Gluhak, Bre-
zovica-kolodvor, pri Ljubljani. 12.521-5
KOLNO žensko, malo rabljeno, prodam,
Zibertova 27, dvorišče. 12.522-5
HRASTOVO OGRODJE za svinjski hlev z
9 predali, vrata, okno, kotel 150 l, pi-
salno hrastovo mizo, šedelno omaro, dve
notranji mlinski koleci, 56 pl., 3 starej-
še preselce in koprivce, transmisije, je-
rmenice, ležaje, jermenice, 2 veliki cirkul-
larki, posnemalnik tehnično za 50 kg,
motor 220/380, sadni mlin, okopalnik,
prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov.
poročevalca«. 12.421-5
KLAVIRSKO HARMONIKO, novo, 80 ba-
sov, prodam za 8000 din. Ogled od 11.
do 13. pri Kravancu, Škofja ulica št. 6,
III. nadstropje. 12.525-5
PISALNI STROJ v kovčegu in diatonično
harmoniko prodam. Naslov v ogl. odd.
»Slov. poroč.«. 12.520-5
TRSTIKA napredaj, 2 vagona, 10.000 če-
tovnih metrov. Dopise na Pletilnico
trstike, Koprivnica, Mijo, Kos, Kamni-
ška ulica 34. 12.531-5

INSTRUKCIJE DAJEM srednje in visoko-
solcem v matematiki in geometriji. Na-
slov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.531-5
SMOKING, dobro ohranjen, prodam. Na-
slov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.533-5
AVTO, najmodernejši oblike 8000 km vo-
žen, z odličnimi gumami, česke znamke
prodam. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. por.«
pod »Avto 1940« ali telef. 29-18. 12.534-5
POSTELJO in posteljno omarico prodam.
Trobeč, Komenskega 5. 12.535-5
OBLEKA, siva, skoraj nova, primerna za
birmanca do 14 let napredaj. Naslov v
ogled. »Slov. poroč.«. 12.536-5
SPALNICO za dve osebi, spalni divan in
preprogo 2 1/2 x 3 1/2 prodam. Škrabčeva
št. 4. 12.537-5
RADIO »Telefunken«. Scevni, skoraj nov,
ugodno napredaj. Alojz Novak, Zidanj,
most, Gostilna Krivec. 12.538-5
MOSKO OBLEKO, novo, angleško blago,
prodam »Svigelj«, Pietersnikova 16. 12.539-5
RADIO »Orion«, 4cevni, krasna oblika, od-
lična kvaliteta, poceni napredaj. Reber
št. 7. 12.540-5
MOSKO KOLO in posteljno prelinjalo,
prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. po-
ročevalca«. 12.561-5
KITARO IN DIVAN prodam po ugodni
ceni. Naslov v ogl. oddelku »Slov. po-
ročevalca«. 12.562-5
ČISTO SVILO, TEŽEK ŠANTUNG DRAP
BARVE 5 metrov prodam. Ogled med
13. in 15. uro. Naslov v ogl. odd. »Slov.
poročevalca«. 12.566-5
RADIO 4-1cevni »Hornophon« skoraj nov
prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov.
poročevalca«. 12.567-5
ŠVICARSKO ZLATO ŽEPNO URO »Schaff-
hausen« prodam. Naslov v ogl. oddelku
»Slov. poročevalca«. 12.568-5
»MARKLIN«, popolnoma nov, št. 1—5
prodam. Rožna dolina, C. II. 27. 12.569-5
ZIMNICO, trodelno, prodam. Naslov v
ogled. »Slov. poroč.«. 12.570-5
BIRMANSKA ALI OBHAJILNA OBLEKA
napredaj. Naslov v ogl. oddelku »Slov.
poročevalca«. 12.571-5
AVTO EIFFEL FORD, v dobrem stanju,
brez gum poceni prodam. Naslov v ogl.
oddelku »Slov. poroč.«. 12.572-5
ŽENSKO ZLATO DOXA URO in briljant-
no uhanj prodam. Naslov v ogl. odd.
»Slov. poročevalca«. 12.573-5
PREPROGE, obleke, gramofoni, radio, et-
ke, električna peč, tehnična za dojenčke
napredaj pri Ivanu Saksu, Mestni trg
št. 19. 12.574-5
BIRMANSKE OBLEKE in harmoniko za
birmance napredaj pri: Ivan Saks, Me-
stni trg 19. 12.575-5
ŽENSKO KOLO, rabljeno prodam. Dvoča-
kova 3, hišnik. 12.578-5
3 LEPE BELE DEKLISKE KREP ZORŽET
OBLEKE za birno, eno črno krep zoržet
obleko in temnomoder dežni plašč, vse
prvovrstna predvojna roba, ugodno pro-
dam. Zaloška cesta 24. 12.578-5
VETALNI STROJ »Duplex« z dvojino brz-
lino in dvojni voltožni in 15 m kabla
ugodno napredaj. Rudolf Zore, Škof-
ljana, Gledališka ulica 12. 12.581-5

Zamenjam

ELEGANTEN SKUNKS MUF (velik), za-
menjam za športni voziček. Cernetova
ulica 38. 12.564-7

Posest

MALO HIŠICO, izdelano ali neizdelano,
kakor tudi parcelo v Ljubljani ali bliž-
nji okolici kupim. Ponudbe na ogl. odd.
»Slov. poročevalca«. 12.527-8

ENOSTANOVANJSKO HIŠO

ali parcelo za
enostanovansko hišo prodam. Ponudbe
na ogl. oddelku »Slov. poročevalca« pod
»Periferija«. 12.546-3

Razno

ZIVILSKO NAKAZNICO sem izgubil 30.
maja in druge dokumente. Pošten naj-
diteelj pošli po pošti na naslov Julij
Borko Vodnikov trg št. 5. 12.582-14

IZGUBIL SEM VE OSEBNE DOKUMEN-
TE na naslov Baloh Michael, Vodnikova
cesta 251. Prosim najditeelja da mi jih vrne.
12.583-14

JOPICO sem izgubila od Sv. Jakoba mo-
stu do Drogomija 29. maja. Najditeelja
prosim da jo odda proti nagradi v ogl.
odd. »Slov. poročevalca«. 12.475-14

PREKLIC! Podpisani preključem zaljiv-
ke pravece v javnem lokalu na naslov
A. Tacarju in se mu zahvaljujem, da
je odstopil od tožbe. Franc Jelin-
čič. 12.415-14

DENARNICO sem izgubila od Zg. Kašja
do Vevč, vsebina: 2800 din. Najditeelja
prosim da mi jo vrne proti nagradi.
Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 12.531-14

ZAPESTNO URO »DOXA« sem izgubila v
soboto v centru. Pošteni najditeelj, naj
jo vrne proti nagradi v Gledališko 13/I,
nadstropje. 12.500-14

V VLAKU LJUBLJANA-RATECE PLANICA
je nekdo 31. maja t. l. pomotoma vzel
aktivko rumenkaste barve, v kateri
so bile važne listine. Ugotovljeno
je, da je oseba, ki je aktivko vzel iz
stopnja na Jesenicah in se prosil da li-
stine vrne na njih označeni na-
slov. 12.511-14

IZGUBIL SE JE JAKOB VERK, 22 let,
gluh in mutast, 26. maja v okolici Sv.
Jurja ob južni železnici. Išče ga Jakob
Verk, Grobelno. Zaverše 10. 12.529-14

TRGOVSKI ZASTOPNIK, potnik, dobro
uveden, bi prezel zastopstva vsake
stroke za Prekmurje, Medimurje in Va-
radlinsko okrožje. Običnem vsako zadri-
go in trgovino v mestih in pr. delih.
Ponudbe na naslov: Anton Merc, Kaka-
vec. 12.532-14

NALIVNO PERO sem izgubil. Poštenega
najditeelja prosim naj ga vrne na: Alojz
Čičman, Aškerčeva 30. 12.563-14

URO, zapusteno je izgubil v nedeljo pri
vrtičku na Tyrševi cesti dijak, Pred
postnega najditeelja, naj jo odda: Borut
Turk, Vidovdanska 3. 12.565-14

PREKLJUČEM OSEBNO IZKAZNICO na
ime Ivana Rihtaršič. Zg. Otok, Izkaznica
je bila vzeta 26. maja 1946 v Ljublja-
ni. 12.523-14

ILUSTRIRANI LIST »ZVEZDA«

od 9. junija t. l. prinaša v nadaljevanju kot poseben dodatek na osmih
straneh velike osmerke tako, da se kasneje lahko uveže, roman

»SOMRAK V GREETLEYU«

iz peresa znanega angleškega pisatelja D. B. Pristleya, ki prikazuje borbo
angleške protivohunske službe proti nacionalnim agentom v Angliji, za
katero so člani visoke angleške družbe na delu.

»SOMRAK V GREETLEYU«

je roman zapletkov in iznenadenj, konfliktov in nevarnosti. To je roman
ogorčene borbe proti družbenemu sloju, ki je pripravljen celo izdati
domovino.

ČITAJTE ROMAN ILUSTRIRANEGA LISTA »ZVEZDA«!

ZAHVALA
Vsem, ki ste našega nepo-
zabnega dragega očeta
Janeza Lužarja
v tako častnem številu spre-
mili na njegovi zadnji poti,
kakor za podarjene vence in
cvetje, najlepša hvala. Poseb-
no se še zahvalujemo tov. Zu-
pančiču za ganljive poslovljne
besede, kakor tudi pevcem. —
Vsem iskrena hvala.
Mirna peč, 29. maja 1946.
žalujoča družina LUŽAR

Naša nadvse draga edinka
ANDREJA
se je nenadoma preselila med
nebeške kraljice.
Pogreb bo v sredo 5. junija
iz Loga v Kranjsko goro.
Starši: GENA in ZANI, ter
družini ŠKRBEČ in TARMAN

Umrla nam je naša pre-
dobra
Minka Karlin
roj. PRUDIČ
Pogreb nepozabne bo v to-
rek 4. junija ob 1 1/2 popoldne
z žal, kapele sv. Franciška,
na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 3. junija 1946.
ZALUJOCI OSTALI

Umrla nam je naša pre-
dobra
Minka Karlin
roj. PRUDIČ
Pogreb nepozabne bo v to-
rek 4. junija ob 1 1/2 popoldne
z žal, kapele sv. Franciška,
na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 3. junija 1946.
ZALUJOCI OSTALI

Nenadoma nas je zapustil
naš ljubljeni mož, brat, zet in
svak
Ivan Caserman
trgovec in gostilničar
Pogreb nepozabnega pokoj-
nika je bil v ponedeljek 3. ju-
nija ob 16. na tukajšnje pokop-
ališče.
Vrhnika, 4. junija 1946.
Zalujoci:
SONJA roj. SKODNIK, žena;
MARIJA, sestra — in ostalo
sorodstvo

Zapustil nas je naš ljubljeni
mož, oče, brat, stric, stari oče
in tast
IVAN
TOMEČ
vozovni preglednik v pokoji
Pogreb bo v sredo 5. t. m.
ob 1/6 popoldne z žal, kapele
sv. Jakoba, k Sv. Križu.
Ljubljana, 3. junija 1946.
ZALUJOCI OSTALI

Po kratkem trpljenju nas je
za vedno zapustil naš ljubljeni
mož, oče, stari oče in tast
Ivan Marolt
upokojenec drž. železnice
Pogreb blagopokojnega bo v
torek 4. junija 1946 ob 17. uri
z žal, kapele sv. Janeza, na
pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 2. junija 1946.
Zalujoca družina MAROLT
z ostalim sorodstvom

Globoko užaloščen sporočam vsem sorodnikom in znancem pre-
tužno vest, da je nenadoma preminul moj nad vse ljubljeni očka
SITAR JERNEJ
opekarnar
Pogreb nepozabnega se bo vršil iz hiše žalosti Pod hribom 55 v
sredo ob 3 na farno pokopališče na Vič.
Prosimo tihega sožalja.
Sinko Nejk
ter ostalo sorodstvo